

Valsts akciju sabiedrība "Latvijas dzelzceļš"

Neauditēts 2025. gada pārskats

SATURS

VADĪBAS ZIŅOJUMS	3
FINANŠU PĀRSKATS	15
APVIENOTO IENĀKUMU PĀRSKATS	15
PĀRSKATS PAR FINANŠU STĀVOKLI	16
PAŠU KAPITĀLA IZMAIŅU PĀRSKATS	18
NAUDAS PLŪSMU PĀRSKATS	19
FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS	21

VADĪBAS ZIŅOJUMS

PAR VALSTS AKCIJU SABIEDRĪBAS "LATVIJAS DZELZCEĻŠ" SAIMNIECISKO DARBĪBU 2025. GADĀ

1. VALSTS AKCIJU SABIEDRĪBAS "LATVIJAS DZELZCEĻŠ" RAKSTUROJUMS

Valsts akciju sabiedrība "Latvijas dzelzceļš" (turpmāk tekstā – LDz) ir viens no lielākajiem uzņēmumiem Latvijā, kas ar savu saimniecisko darbību dod nozīmīgu ieguldījumu valsts tautsaimniecībā, nodrošinot dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu pasažieru un kravu pārvadājumiem.

LDz pamatkapitāls 2025. gada 31. decembrī ir 374 420 tūkst. EUR, kas sastāv no 374 419 791 akcijas. Visu akciju īpašnieks ir Latvijas Republika, un tās ir pilnībā apmaksātas. Valsts kapitāla daļas turētājs akciju sabiedrībā ir Satiksmes ministrija.

LDz galvenais uzdevums ir nodrošināt valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu un drošus, augstas kvalitātes un efektīvus dzelzceļa pakalpojumus Latvijas valsts un tautsaimniecības interesēs. LDz kā publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja īpašumā uz 31.12.2025. ir sliežu ceļu tīkls ar izvērsto garumu 3 176,76 km, ieskaitot ar tiem tehnoloģiski saistītos staciju ceļus un pievedceļus, kā arī citi infrastruktūras objekti.

LDz ir "Latvijas dzelzceļš" koncerna (turpmāk tekstā – Koncerns) valdošais uzņēmums. Koncerns sastāv no valdošā uzņēmuma un trijām atkarīgajām sabiedrībām, kas visas kopā nodrošina klientus ar daudzpusīgiem dzelzceļa nozares pakalpojumiem. Līdz 2025. gada 3. oktobrim LDz piederēja arī SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" un SIA "LDZ Loģistika", kas reorganizācijas ceļā ir pievienotas pie SIA "LDZ CARGO". Līdz ar to ir noslēdzies 2025. gada pavasarī uzsāktais Koncerna reorganizācijas process, kura mērķis bija gan vienkāršot Koncerna struktūru un samazināt izmaksas, gan arī izveidot SIA "LDZ CARGO" kā vienotu, spēcīgu, konkurētspējīgu un rentablu uzņēmumu. Reorganizācija veikta, pamatojoties uz Ministru kabineta 2025. gada 25. jūnija rīkojumu Nr. 373 "Par valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" izšķirošās ietekmes un līdzdalības izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "LDZ ritošā sastāva serviss" un sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "LDZ Loģistika". 2025. gada 3. oktobrī tika pieņemts Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra lēmums Nr. 6-12/86409 "Par reorganizācijas ierakstīšanu komercreģistrā".

Latvijas dzelzceļš sniedz Dzelzceļa likuma 12.¹ panta pirmajā daļā minēto publiskās lietošanas dzelzceļa minimālā piekļuves pakalpojumu kompleksa un piekļuves publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūrai, kas savieno dzelzceļa infrastruktūru ar apkopes vietām, pakalpojumu, kravas vagonu šķirošanas un komplektēšanas pakalpojumu, vagonu tehniskās apkopes un apskates pakalpojumu (līdz 2025. gada 1. novembrim), elektroenerģijas sadales un tirdzniecības pakalpojumus, nomas pakalpojumus, informācijas tehnoloģiju pakalpojumus, elektronisko sakaru pakalpojumus, kā arī citus pakalpojumus.

Apvienotais uzņēmums SIA "LDZ CARGO", kurš līdz šim piedāvāja starptautiskos un iekšzemes kravu pārvadājumus, t.sk. bīstamo un negabarīta kravu pārvadājumus, kā arī sniedza citus ar dzelzceļa kravu pārvadājumiem saistītus pakalpojumus, nodrošina arī ritošā sastāva remontu, modernizāciju, apkopi un ekipēšanu, kā arī kravu ekspedēšanas pakalpojumus. Tādejādi uzņēmums kļūst par vienu no lielākajiem un visaptverošākajiem transporta un loģistikas pakalpojumu sniedzējiem reģionā, ar skaidrām ambīcijām nostiprināt līderpozīcijas Baltijas tirgū un paplašināt darbību Eiropā un citos tirgos. SIA "LDZ CARGO" veic kravu pārvadājumus Latvijas un Igaunijas teritorijā.

SIA "LDZ apsardze" sniedz dažādu objektu un dzelzceļa kravu fiziskās apsardzes pakalpojumus, projektē un montē dažādas apsardzes, ugunsdrošības un video novērošanas sistēmas, kam ekspluatācijas laikā veic tehnisko apkopi un uzturēšanu, kā arī veic saņemto trauksmes signālu monitoringu.

AS "LatRailNet" nodrošina šādas LDz būtiskās funkcijas: lēmumu pieņemšanu par jaudas sadali, vilcienu ceļu iedalīšanu, tai skaitā gan par piekļuves noteikšanu un novērtēšanu, gan par atsevišķu vilcienu ceļu iedalīšanu; lēmumu pieņemšanu par infrastruktūras maksām, tai skaitā maksas noteikšanu un iekasēšanu; kā arī citas funkcijas, kas tiesību aktos ir deleģētas infrastruktūras pārvaldītāja būtisko funkciju veicējam.

Lai pilnveidotu labas korporatīvās pārvaldības praksi un attīstītu izpratni par sociālo atbildību Koncernā, kā arī nostiprinātu ilgtspējīgu un vienlaikus inovatīvu domāšanu tradīcijām bagātajā dzelzceļa nozarē, kopš 2016. gada LDz gatavo ilgtspējas pārskatu. Par 2025. gadu LDz kā Koncerna mātes

sabiedrība ir sagatavojis konsolidēto ilgtspējas ziņojumu. Tas ir iekļauts LDz konsolidētajā 2025. gada pārskatā.

2025. gadā vidējais darbinieku skaits ir 3 160 darbinieki, salīdzinājumā ar 2024. gadu tas ir samazinājies par 516 darbiniekiem. Darbinieku skaits ir samazinājies LDz 2025. gadā mērķtiecīgi īstenoto pasākumu darbinieku skaita un izmaksu optimizācijai rezultātā, veicot funkciju pārskatīšanu un organizatoriskās struktūras izmaiņas.

2025. gadā Koncerna vidējais darbinieku skaits ir 4959 darbinieki, salīdzinājumā ar 2024. gadu tas ir samazinājies par 783 darbiniekiem.

2. SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS REZULTĀTI

LDz saimniecisko darbību kopš 2022. gada marta ievērojami ir ietekmējuši ārējie faktori, kas saistīti ar ģeopolitiskās situācijas izmaiņām un noteiktajām starptautiskajām ekonomiskajām sankcijām pret Krieviju un Baltkrieviju karadarbības Ukrainā rezultātā.

Pēdējos gados LDz un Koncerns ir piedzīvojis nozīmīgas pārmaiņas, no vēsturiski prioritārā kravu pārvadājumu darbības fokusa pārorientējoties uz mūsdienīgas pasažieru infrastruktūras attīstību.

LDz darbības būtiskākais rādītājs ir vilcienu nobraukto km skaits, kas ir pamatā infrastruktūras lietošanas maksas aprēķinam un nosaka infrastruktūras nolietojumu.

2025. gadā LDz publiskās lietošanas infrastruktūra ir izmantota, lai pārvadātu 21 334 tūkst. pasažieru (AS "Pasažieru vilciens"), veicot 7 843 tūkst. vilcienu-km pasažieru satiksmē (t.sk. SIA "Gulbenes-Alūksnes bānītis" – 48,3 tūkst. vilcienu-km un UAB "LTG Link" – 56,1 tūkst. vilcienu-km), un 9 454 tūkst. tonnu kravas, veicot 1 935 tūkst. vilcienu-km kravu satiksmē.

2025. gadā vilcienu-km skaits (ieskaitot tehnoloģiskos vilcienu-km, bet bez Latvijas dzelzceļa pašu vajadzībām veiktajiem vilcienu-km) salīdzinājumā ar 2024. gadu kopumā ir samazinājies par 3,4%. Pasažieru pārvadājumos vilcienu-km skaits ir palielinājies par 3,1%, bet kravu pārvadājumos vilcienu-km skaits ir samazinājies par 22,9%.

Platsliežu dzelzceļa līnijās 2025. gadā AS "Pasažieru vilciens" pārvadāto pasažieru skaits sasniedza 21 334 tūkst., salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu pasažieru skaits ir pieaudzis par 9,7%.

Kravu pārvadājumu apjoms 2025. gadā ir 9 454 tūkst. tonnas, kas ir par 2 013 tūkst. tonnām jeb 17,6% mazāk nekā 2024. gadā, kad tika pārvadātas 11 467 tūkst. tonnas.

Lielākais īpatsvars kravu pārvadājumos ir importa pārvadājumiem, kas veido 56,2% no kopējiem pārvadājumiem. To apjoms 2025. gadā ir 5 314 tūkst. tonnu, salīdzinājumā ar 2024. gadu tas ir samazinājies par 25,3%.

2025. gadā būtiskāko pārvadājumu daļu veido graudi, graudu pārstrādes produkti, sēklas un augļi (39,8%) un naftas un naftas produktu pārvadājumi (22,5%). Kopējā pārvadājumu apjomā minerālmēslu pārvadājumu īpatsvars ir 10,2%, koksnes un tās izstrādājumu pārvadājumu īpatsvars – 5,5%,. Pārējo kravu īpatsvars ir 22,0%. Akmeņogles 2025.gadā nav pārvadātas.

2025. gadā LDz turpināja darbu pie iepriekšējos gados izvirzītajām prioritātēm – darbības efektivitātes veicināšanas, pārskatot biznesa, organizatoriskos un tehnoloģiskos procesus, lai palielinātu Koncerna saimnieciskās darbības efektivitāti un samazinātu izmaksas, kā arī Koncerna konkurētspējīgas un ilgtspējīgas darbības nodrošināšanu nākotnē.

LDz nodrošina Satiksmes ministrijas 09.12.2022. noteikumu Nr. 01-02/60 "Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja finanšu līdzsvara īstenošanas uzraudzības kārtība" izpildi.

2025. gadā neto apgrozījums ir 142 549 tūkst. EUR, kas ir par 12 552 tūkst. EUR (8,1%) mazāk kā 2024. gadā.

2025. gada saimnieciskās darbības rezultāts ir zaudējumi 1 180 tūkst. EUR (2024.gadā - zaudējumi 32 847 tūkst. EUR).

Saimnieciskās darbības rezultātā 2025. gadā atzīti valsts normatīvajos aktos noteiktie valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja finanšu līdzsvara nodrošināšanai nepieciešamie līdzekļi 24 498 tūkst. EUR apmērā (turpmāk – finanšu līdzsvars). Finanšu līdzsvars atzīts, vadoties pēc Starptautisko finanšu pārskatu standartu vadlīnijām un tādā apmērā, kā tas paredzēts likuma "Par valsts budžetu 2026. gadam un budžeta ietvaru 2026., 2027. un 2028. gadam" 72. pantā.

Finanšu līdzsvara segšanas pieprasījums tiks sniegts pēc LDz gada pārskata apstiprināšanas Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļā noteiktajā kārtībā.

Atbilstoši Satiksmes ministrijas 08.01.2025. rīkojumam Nr. 01-03/8 "Par dotāciju VAS "Latvijas dzelzceļš" minimālā piekļuves pakalpojumu kompleksa izmaksu kompensēšanai un apkopes vietu uzturēšanai 2025. gadā" un Satiksmes ministrijas 26.05.2025. rīkojumam Nr. 01-03/110 "Grozījumi Satiksmes ministrijas 2025. gada 8. janvāra rīkojumā Nr. 01-03/8 "Par dotāciju VAS "Latvijas dzelzceļš" minimālā piekļuves pakalpojumu kompleksa izmaksu kompensēšanai un apkopes vietu uzturēšanai 2025. gadā"" minimālajam piekļuves pakalpojuma kompleksam un piekļuvei infrastruktūrai, kas savieno infrastruktūru ar apkopes vietām, tajā skaitā, pasažieru stacijām, kur pasažieru kustība ir pārtraukta, piešķirts valsts budžeta finansējums 49 331 tūkst. EUR apmērā pasažieru pārvadājumu segmenta finanšu līdzsvara nodrošināšanai publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājam un 350 tūkst. EUR par neizmantoto apkopes vietu uzturēšanu. Kopā bez augstākminētajiem valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja finanšu līdzsvara nodrošināšanai nepieciešamajiem līdzekļiem 2025. gadā neto apgrozījumā iekļauts valsts budžeta finansējums (dotācija) 49 681 tūkst. EUR.

2025. gada 31. decembrī LDz īstermiņa saistības pārsniedz tā apgrozāmos līdzekļus par 50 tūkst. EUR. Kopējās likviditātes rādītājs ir 1,0. Īstermiņa saistībās ir iekļauti nākamo periodu ieņēmumi 13 556 tūkst. EUR, kas saistīti ar ES projektu un valsts budžeta līdzekļu ieguldījumiem dzelzceļa publiskajā infrastruktūrā. Īstermiņa saistībās neiekļaujot nākamo periodu ieņēmumus, kas saistīti ar ES projektu un valsts budžeta līdzekļu ieguldījumiem dzelzceļa publiskajā infrastruktūrā, likviditātes rādītājs sasniedz 1,2. 2025. gada 31. decembrī un 2026. gada sākumā nevienam aizņēmumam nav bijušas rādītāju neizpildes.

Saistību īpatsvara bilancē (kopējās saistības pret bilances kopsummu) koeficients 2025. gada 31. decembrī ir 0,6. Saistību apjoma vērtēšanā galvenais kritērijs ir finansiālā riska līmenis. Risku ietekmē aktīvu finansēšanas avoti un veidi: pieaugot aizņemtā kapitāla īpatsvaram bilances pasīvā, pieaug finanšu riska līmenis. Kreditoru saistībās ir iekļauti nākamo periodu ieņēmumi, kas saistīti ar ES projektu un valsts budžeta līdzekļu ieguldījumiem dzelzceļa publiskajā infrastruktūrā. Izslēdzot no kreditoriem ar ES projektu un valsts budžeta līdzekļu ieguldījumiem saistītos nākamo periodu ieņēmumus, saistību īpatsvars bilancē ir 0,2. Izvērtējot finanšu rādītājus, jāņem vērā, ka no Eiropas Kopienas fondiem un valsts saņemto līdzfinansējumu ES investīciju projektiem norāda bilances pasīvā "Nākamo periodu ieņēmumos" un noraksta atbilstoši izveidoto objektu kārtējā gada nolietojuma norakstījumu summu daļām, kuras attiecas uz saņemto finansiālo atbalstu, Apvienoto ienākumu pārskatā "Pārējos ieņēmumos", bet objektu nolietojumu iekļauj postenī "Nolietojums, amortizācijas un vērtības samazinājums".

Neskatoties uz kravu pārvadājumu apjomu samazināšanos, LDz turpina nodrošināt infrastruktūras un pakalpojumu sniegšanas kvalitāti un atbilstošo drošības līmeni. Kopējais LDz kapitālieguldījumu apjoms 2025. gadā ir 62 712 tūkst. EUR, tajā skaitā:

- atjaunošanā ieguldīti 15 519 tūkst. EUR, no tiem
 - kapitālajā remontā 13 352 tūkst. EUR,
 - esošo IT sistēmu atjaunošanā 1 096 tūkst. EUR,
 - pārskata periodā iegādātas tehnoloģiskās iekārtas sliežu ceļu remontam un uzturēšanai, kā arī iekārtas turpmākai informācijas sistēmu un sakaru līdzekļu attīstībai un nemateriālie aktīvi kopumā 1 071 tūkst. EUR apmērā;
- infrastruktūras attīstībā ieguldīti 47 193 tūkst. EUR, no tiem
 - inovatīvo tehnoloģiju ieviešanā 395 tūkst. EUR,
 - pārējā attīstībā 46 798 tūkst. EUR.

Nepabeigtajā celtniecībā iekļauti investīciju projektiem iegādātie materiāli 3 469 tūkst. EUR apmērā.

2025. gadā LDz nav bijušas izmaksas pasākumiem pētniecības un attīstības jomā.

3. MĒRĶI UN TURPMĀKĀ ATTĪSTĪBA

Ar Ministru kabineta 06.06.2021. rīkojumu Nr. 421 Latvijas dzelzceļa vispārējais stratēģiskais mērķis ir apstiprināts sekojošā redakcijā - Nodrošināt efektīvu, drošu un ilgtspējīgu dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu, piedāvājot arī konkurētspējīgus loģistikas, dzelzceļa ritošā sastāva remonta un apkopes, stratēģiski svarīgu objektu apsardzes pakalpojumus, sekmējot videi draudzīgu

dzelzceļa pārvadājumu attīstību. 2026. gadā paredzēts ar Ministru kabineta lēmumu apstiprināt atjaunoto vispārējo stratēģisko mērķi, kurā nav sagaidāmas būtiskas izmaiņas.

2021. gadā izstrādāta un ar 2021. gada 1. marta valdes lēmumu Nr. VL-9/95 apstiprināta un 18.03.2021. padomes lēmumu Nr. PA1.2.13-13 zināšanai pieņemta "VAS "Latvijas dzelzceļš" koncepcija infrastruktūras attīstībai 2021 – 2035", kas ietver infrastruktūras un ar to saistīto Sabiedrības darbības aspektu aprakstu un ieskicē Latvijas dzelzceļa stratēģiskās attīstības vīziju un tās būtiskākos virzienus, kas tieši atainojas izstrādātajā Latvijas dzelzceļa vidēja termiņa darbības stratēģijā un rīcības plānā (akceptēti ar 05.07.2021. Latvijas dzelzceļa valdes lēmumu Nr. VL-34/240 un apstiprināti ar Latvijas dzelzceļa padomes 14.07.2021. lēmumu Nr. PA1.2./8-6) un uz infrastruktūras attīstību un modernizāciju vērstajos dokumentos.

Pašlaik norit aktīvs darbs pie Vidēja termiņa darbības stratēģijas 2026.-2030. gadam izstrādes, jo 2025. gadā tika apstiprināti vairāki nozarei būtiski stratēģiskās plānošanas dokumenti un pieņemti lēmumi ES investīciju programmu 2021.- 2027. gadam pārstrukturizēšanai.

2025. gada 11. novembrī Ministru kabinets apstiprināja Indikatīvo dzelzceļa infrastruktūras attīstības plānu 2025.–2029. gadam (protokols Nr. 47/29.§) (turpmāk – Indikatīvais plāns), kas nosaka vienotu, stratēģiski saskaņotu ietvaru dzelzceļa infrastruktūras attīstībai visā valsts publiskās lietošanas dzelzceļa tīklā. Indikatīvajā plānā ir noteikti dzelzceļa infrastruktūras attīstības un atjaunošanas virzieni, prioritāri attīstot pasažieru pārvadājumus, lai veicinātu reģionu savienojamību un nodrošinātu iedzīvotāju mobilitātes vajadzības nākotnē. Tas iezīmē mērķtiecīgu pāreju uz modernāku, efektīvāku un ilgtspējīgāku dzelzceļa infrastruktūru, paredzot tehnisko modernizāciju un elektrifikāciju, pasažieru infrastruktūras attīstību, kustības ātruma paaugstināšanu, kā arī Rail Baltica integrāciju ar Latvijas dzelzceļa tīklu. Vienlaikus būtiska uzmanība pievērsta arī kravu pārvadājumu kapacitātes stiprināšanai un multimodālu transporta risinājumu attīstībai. Plānā paredzēto pasākumu īstenošanai kopējais investīciju apjoms dzelzceļa infrastruktūras attīstībai 2024.–2029. gadā, ietverot Eiropas Savienības fondu, valsts budžeta un LDz ieguldījumus, ir aptuveni 784 miljoni eiro. Šis finansējums nodrošina iespēju gan atjaunot un modernizēt esošo infrastruktūru, gan īstenot jaunus attīstības projektus, stiprinot dzelzceļa lomu Latvijas transporta sistēmā un tautsaimniecībā kopumā.

Lai nodrošinātu Indikatīvā plāna īstenošanu, secīgi pēc Indikatīvā plāna apstiprināšanas Ministru kabinetā, 2025. gada 30. decembrī atbilstoši Dzelzceļa likuma 10. pantam Satiksmes ministrija un LDz noslēdza Daudzgaļu līgumu par valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un attīstības plānošanu un finansēšanu 2025.–2029. gadam. Daudzgaļu līgumā ir noteikti konkrēti sasniedzamie rādītāji, ko valsts sagaida no dzelzceļa infrastruktūras, tāpat tas nosaka valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja finansēšanai veicamo maksājumu struktūru, kā arī nosaka skaidrus sadarbības principus un stabilus finansējuma mehānismus visam plānošanas periodam, radot prognozējamu vidi infrastruktūras darbu plānošanai un īstenošanai.

2025. gada 30. decembrī ir saņemta akcionāra (SM) gaidu vēstule (Nr. A1.1/6-1), kas sniedz skaidru akcionāra mandātu un definē sasniedzamos mērķus vidējā termiņā – trīs līdz septiņu gadu perspektīvā.

Ņemot vērā apstiprināto Indikatīvo plānu, noslēgto Daudzgaļu līgumu un akcionāra gaidu vēstulē noteikto mandātu, 2025. gada nogalē izstrādāts un ar 2025. gada 16. decembra Valdes lēmumu Nr. VL-1.6/433-2025 akceptēts LDz Vidēja termiņa darbības stratēģijas 2026.-2030. gadam projekts. Pēc projekta akceptēšanas Padomē projekts tiks iesniegts SM un Valsts kancelejas pārresoru koordinācijas daļai atzinuma saņemšanai. Plānots, ka LDz Vidēja termiņa darbības stratēģija 2026.-2030. gadam galīgajā redakcijā tiks apstiprināta 2026. gada laikā.

VAS "Latvijas dzelzceļš" būtiskas investīcijas dzelzceļa infrastruktūras modernizācijā un attīstībā veic ar ES fondu un valsts budžeta atbalstu.

Ģeopolitiskā situācija, tehnisko risinājumu saskaņošana ar trešajām pusēm, kā arī citi neparedzami apstākļi būtiski ietekmē būvniecības termiņu izpildi.

Projekti "Dzelzceļa pasažieru infrastruktūras modernizācija" un "Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija vilcienu kustības ātruma paaugstināšana" tika posmoti starp diviem ES fondu plānošanas periodiem.

Projekta "Dzelzceļa pasažieru infrastruktūras modernizācija" ietvaros līdz 2025. gada beigām tika sasniegta izpildīto darbu vērtība 68% apjomā, nododot gala ekspluatācijā 16 stacijas un pagaidu

ekspluatācijā 15 stacijas. Neskatoties uz sasniegto progresu 2025. gada ietvaros, visos būvdarbu līgumos konstatējams neapmierinošs būvdarbu temps.

Darbu temps viszemākais ir līnijā "Rīga – Krustpils", kur izpildīto darbu vērtība 2025. gada beigās sasniegta tikai 10% apjomā. Tiek virzīts lēmums par līguma izbeigšanu ar būvdarbu veicēju. Paralēli LDz 2025. gada 15. augustā izsludināja iepirkumu būvdarbu pabeigšanai līnijā "Rīga – Krustpils", iepirkumā saņemti divi piedāvājumi, abiem pārsniedzot plānoto līgumcenu. LDz nav pieejami finanšu resursi līguma slēgšanai. Lai sekmētu projekta izpildi, LDz ir sagatavojis piedāvājumu finansējuma pārdalei starp LDz projektiem.

Projekta "Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija vilcienu kustības ātruma paaugstināšanai, 2. posms" ietvaros 2025. gada decembrī tika sasniegts projekta rezultāta rādītājs – izbūvēti vismaz 65% kontaktīkla no projekta plānotā apjoma, nododot pagaidu ekspluatācijā 68 km atjaunotā/modernizētā kontaktīkla līnijās Rīga – Jelgava un Rīga – Aizkraukle. 2026. gadā paredzēta projekta pabeigšana un visu darbu nodošana gala ekspluatācijā.

Vienlaicīgi, Satiksmes ministrija sadarbībā ar esošā 1520 mm sliežu platuma tīkla infrastruktūras pārvaldītāju VAS "Latvijas dzelzceļš" un Rail Baltica projekta ieviesējorganizācijām – RB Rail AS un sabiedrību ar ierobežotu atbildību "EIROPAS DZELZCEĻA LĪNIJAS" izstrādā Latvijas vienotā dzelzceļa tīkla attīstības priekšlikumus 2021. – 2027. gada Eiropas Savienības daudzgadu budžeta periodam, kas ietver priekšlikumus dzelzceļa tīkla uzlabojumiem, modernizācijai konkurētspējīga pasažieru dzelzceļa transporta nodrošināšanai, kā arī priekšlikumus par nepieciešamajiem ieguldījumiem dzelzceļa infrastruktūrā, vienlaikus nodrošinot sinerģiju starp 1520 mm un Rail Baltica infrastruktūru, secīgi pārorientējot AF un Kohēzijas fonda līdzekļus 2021.-2027. gadam.

Proaktīvi LDz ir uzsācis darbības vēl divu 2021.-2027. gada plānošanas perioda projektu sagatavošanā un ieviešanā – "Rīgas dzelzceļa mezgla savienošās infrastruktūras izveide" (RIX-RCS-Aizkraukles virziens) un dzelzceļa pasažieru infrastruktūras modernizācija (Perons 2), paredzot modernizēt vēl 23 stacijas un pieturas punktus.

Abos projektos tiek gatavota iepirkuma dokumentācija un pakāpeniski tiek izsludināti iepirkumi.

Perons 2 un RIX-RCS-Aizkraukles virziens projektos izsludināti 5 iepirkumi, paredzot 17 staciju un pieturas punktu pasažieru infrastruktūras modernizāciju un posma Torņakalns – Imanta pasažieru infrastruktūras atjaunošanu un kontaktīkla modernizāciju. Divos iepirkumos izsludināti rezultāti, trijos iepirkumos rezultāti tiks izsludināti 2026. gada pirmajos mēnešos.

2025. gadā Atveseļošanas un noturības instrumenta finansētajā projektā "Dzelzceļa elektrificētā tīkla modernizācija un attīstība" veikti apjomīgi būvdarbi, sasniedzot darbu izpildi 38% apmērā. Projekta ietvaros tiek uzlabota bezemisiju dzelzceļa infrastruktūra Rīgas mezglā un līnijā Rīga - Tukums, kā arī paplašināta elektrificētā zona Zaslauks – Bolderāja, nomainot un izbūvējot kontakttīklu.

Saskaņā ar informatīvo ziņojumu "Par dzelzceļa nozares kapitālsabiedrību integrāciju" (izskatīts Ministru kabinetā 2025. gada 10. jūnijā) dzelzceļa nozares reformas ietvaros par Rail Baltica projekta ietvaros būvētās dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju paredzēts noteikt LDz. Lai veicinātu kvalitatīvas publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izveidi pēc iespējas īsākā termiņā, kā arī nodrošinātu sinerģijas un ietaupījumus, kas saistīti ar vienota publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja noteikšanu un vienota pārvaldības modeļa ieviešanu, LDz ir uzsācis Rail Baltica projekta Latvijā ieviešanas visaptverošu un padziļinātu vadības, finanšu, ekonomisko, tehnoloģisko un juridisko izvērtējumu, ar mērķi to īstenot līdz 2026. gada 31. maijam. Pēc padziļinātās izpētes rezultātu saņemšanas izskatīšanai Ministru kabinetā tiks iesniegts priekšlikums par valsts tiešās izšķirošās ietekmes un līdzdalības izbeigšanu SIA "Eiropas dzelzceļa līnijas", ieguldot SIA "Eiropas dzelzceļa līnijas" kapitāla daļas LDz pamatkapitālā un tādējādi valstij iegūstot netiešu izšķirošo ietekmi un LDz iegūstot tiešu izšķirošo ietekmi un līdzdalību SIA "Eiropas dzelzceļa līnijas".

4. NEFINANŠU PAZIŅOJUMS

LDz ir viens no valstī lielākajiem darba devējiem, kura darbības nozare un mērogs rada situāciju, kurā LDz kā tiešā, tā arī netiešā veidā ietekmē lielu iedzīvotāju skaitu visā Latvijā. Vispirms, tie ir vidēji 3 160 VAS "Latvijas dzelzceļš" darbinieki, kuri strādā LDz un tādējādi spēj uzturēt savas ģimenes, maksāt nodokļus un sniegt cita veida ieguldījumu tautsaimniecībā. Vēl bez lielā darbinieku skaita LDz darbība skar ikvienu iedzīvotāju, kurš izmanto dzelzceļa satiksmi, kā arī tos, kuru dzīvesvieta atrodas dzelzceļa infrastruktūras tuvumā.

Dzelzceļa darbība ir cieši saistīta arī ar vides faktoriem un nozares ietekmi uz iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Viens no aktuālajiem jautājumiem ir saistīts ar dzelzceļa satiksmes, jo īpaši kravu satiksmes, radīto troksni un tā ietekmi uz tuvumā dzīvojošo cilvēku veselību un labsajūtu. Lai mazinātu trokšņu un vibrāciju radīto ietekmi, ir izstrādāts "VAS "Latvijas dzelzceļš" rīcības plāns trokšņa mazināšanai līdz 2028. gadam, kurā ir definēti uzdevumi un mērķi trokšņa mazināšanai dzelzceļa līnijām ar satiksmes intensitāti lielāku par 30 000 vilcieniem gadā. Rīcības plāns ietver plānotos pasākumus trokšņa līmeņa mazināšanai attiecīgajās teritorijās – tostarp gan veicamos uzdevumus regulāro sliežu ceļu uzturēšanas darbu ietvaros (piemēram, nodrošinot garsliežu nomaiņu un sliežu slīpēšanu, kas nedaudz mazina dzelzceļa radīto troksni), gan arī paredzot 618 metru garas prettrokšņa barjeras izbūvi Rīgā, Ķengaragā, kur trokšņa diskomforta līmenis ir visaugstākais. Trokšņu kartes un rīcības plāns pieejams LDz tīmekļa vietnē. 2024. gadā tika uzsākta projekta īstenošana un 2025. gada septembrī Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija pieņēma ekspluatācijā izbūvēto prettrokšņa barjeru akustiskajā diskomforta zonā "Ķengarags". Paredzēts, ka ieguvums sabiedrības veselībai būs vairāk nekā 90 milj. EUR vērtībā (Rīcības plānā pieņemts, ka prettrokšņa barjeras ekspluatācijas laiks ir 20 gadi; aprēķins veikts, balstoties uz Eiropas Vides aģentūras izveidoto modeli, kas veidots, lai novērtētu trokšņa izraisītās negatīvās sekas un izteiktu tās monetārā formā). Resursi šī pasākuma īstenošanai tika ielānāti 2024. un 2025. gada LDz investīciju plānā, un investīcijas tika realizētas no LDz pašu līdzekļiem. Rīcības plānā papildus apkopotas izmaksas un ieguvumi prettrokšņa barjeru izbūvei ne tikai Ķengaragā, bet arī Ogrē, Ikšķilē, Salaspilī un Bierīnos, taču šiem pasākumiem finansējums nav patlaban pieejams.

LDz ir publiskās dzelzceļa infrastruktūras uzturētājs, kura pienākums ir ne vien rūpēties par dzelzceļa kvalitāti, drošību un attīstību, bet arī saglabāt tās dzelzceļa vēstures liecības, kas stāsta par dzelzceļa nozares vēsturi Latvijā no tās pirmsākumiem. Galvenais dzelzceļa nozares mantojuma glabātājs ir Latvijas dzelzceļa vēstures muzejs.

LDz attiecībās ar darbiniekiem vienmēr ievēro vienlīdzības principus – darba tiesiskajās attiecībās priekšroka netiek dota konkrētās rases, ādas krāsas, dzimuma, vecuma, reliģiskās, politiskās vai citas pārliecības pārstāvim vai atkarībā no personas nacionālās vai sociālās izcelsmes, mantiskā vai ģimenes stāvokļa, seksuālās orientācijas vai citiem apstākļiem. 2025. gada decembrī LDz bija nodarbinātas 936 sievietes jeb 32% no darbinieku kopskaita un 2 009 vīrieši jeb 68% no kopskaita. Salīdzinot liels LDz nodarbināto sieviešu skaits nozarē, kas tradicionāli bijusi izteikti vīrišķīga, apliecina, ka LDz nediskriminē darbiniekus pēc to dzimuma, tādējādi mazina stereotipu par dzelzceļu kā vienīgi vīriešiem raksturīgu nozari.

Darbinieki LDz netiek diskriminēti arī pēc to pārstāvētās tautības. Lai gan LDz netiek uzskaitīts konkrēts katrai tautībai piederošo darbinieku skaits, tomēr LDz strādā dažādu tautību pārstāvji.

"Latvijas dzelzceļš" koncernā spēkā ir Personāla vadības un atalgojuma politika, kas ir saistoša arī Koncerna valdošajam uzņēmumam - VAS "Latvijas dzelzceļš". Politika ir izstrādāta ar mērķi noteikt vienotas personāla vadības, attīstības un atalgojuma vadlīnijas, nostādnes, pamatprincipus, galvenās atbildības un darbības jomas Koncernā. Atalgojuma politikas pamatuzdevums ir sekmēt darbinieku motivāciju sasniegt stratēģiskos mērķus, kā arī veicināt ikviena darbinieka iesaistīšanos darba izpildes kvalitātes uzlabošanā. Vienlaikus politikas mērķis ir nodrošināt darbiniekiem atbilstošu un konkurētspējīgu darba samaksu par viņu darbu un ieguldījumu Koncerna mērķu sasniegšanā un veicināt darbinieku kompetenču attīstību. Koncerna atalgojuma sistēmas pamatprincipi ir: taisnīgums, caurskatāmība, konkurētspēja un atbilstība finanšu iespējām, mērķtiecība, kā arī atbilstība ārējiem tiesību aktiem.

"Latvijas dzelzceļš" koncerna korporatīvās vērtības, kā arī profesionālās rīcības un ētikas principi, nodrošinot, lai tie tiktu vērsti pret korupciju, interešu konflikta situāciju rašanos, prettiesisku iekšējās informācijas izmantošanu un jebkuru citu nelikumīgu un neētisku rīcību, ir noteikti "Latvijas dzelzceļš" koncerna Ētikas kodeksā.

"Latvijas dzelzceļš" koncerna Ētikas kodekss apkopo Koncerna valdošā uzņēmuma VAS "Latvijas dzelzceļš" un atkarīgo sabiedrību ar ierobežotu atbildību komercdarbības labās prakses un darbinieku profesionālās ētikas un uzvedības pamatprincipus.

Lai regulētu darbinieku rīcību saskarsmē ar piegādātājiem, sadarbības partneriem, kā arī saistībā ar komandējumu organizēšanu un dāvanu pieņemšanu, kā arī noteiktu darbības, ja radušās aizdomas par iespējami koruptīviem vai krāpšanas gadījumiem, ir spēkā "Latvijas dzelzceļš" koncerna Krāpšanas novēršanas politika, kura ir cieši saistīta ar valsts normatīvo regulējumu - Ministru kabineta noteikumiem

Nr. 630 "Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā" un Trauksmes celšanas likumu.

VAS "Latvijas dzelzceļš" viens no stratēģiskajiem mērķiem ir samazināt traumēto un bojā gājušo skaitu sadursmēs ar vilcienu. Tādējādi "Latvijas dzelzceļš" koncerna Satiksmes drošības politika ir viens no uzņēmuma drošības pārvaldības sistēmas pamatelementiem. Politikas mērķis ir noteikt vienotus satiksmes drošības pārvaldības principus un rīcības virzienus, ievērojot satiksmes drošības jomu reglamentējošo normatīvo aktu prasības, lai nepieļautu nepieņemama riska iestāšanos. Līdzās infrastruktūras drošības uzlabojumiem, viena no iespējām ir sabiedrības informēšana un izglītošana par drošu uzvedību dzelzceļa infrastruktūras tuvumā un sliežu šķērsošanu. LDz ik gadu rīko drošības kampaņas, kuru mērķis ir informēt un izglītēt sabiedrību par drošību dzelzceļa tuvumā.

"Latvijas dzelzceļš" koncernā ir ieviesta Vides un energopārvaldības politika. Tās mērķis ir noteikt Koncerna vides un energopārvaldības principus un uzdevumus, ievērojot normatīvo aktu prasības un Koncerna sabiedrību komercdarbības jomām noteiktos valsts vides politikas mērķus un uzdevumus, lai mazinātu Koncerna darbības negatīvo ietekmi uz vidi, veicinātu resursu efektīvu izmantošanu, paaugstinātu energoefektivitāti, sniegtu cilvēkiem un videi drošus pakalpojumus, kā arī lai nodrošinātu ilgtspējīgu, konkurētspējīgu un energoefektīvu Koncerna attīstību. Tāpat ir spēkā ar Vides un energopārvaldības politikas īstenošanu saistītās kārtības:

- Kārtība, kādā identificē vides aspektus "Latvijas dzelzceļš" koncernā;
- Kārtība, kādā sagatavo vides aizsardzības pasākumu gada plānus un pārskatus par to izpildi "Latvijas dzelzceļš" koncernā;
- Kārtība, kādā sagatavo energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu gada plānus un pārskatus par to izpildi "Latvijas dzelzceļš" koncernā.

Koncerna vides un energopārvaldības politika kalpo par pamatu sabiedrību vides un/vai energopārvaldības programmu veidošanā. Uz tās balstīta vides un/vai energopārvaldības programma ir Koncerna sabiedrību vidēja termiņa dokuments (rīcības plāns), kas nosaka konkrētās sabiedrības vides un/vai energopārvaldības mērķus un uzdevumus, to īstenošanas laika grafiku un atbildīgos, definējot arī mērķus un uzdevumus, kas saistīti ar energoefektivitātes uzlabošanu, ilgtspējīgu dabas un enerģētisko resursu izmantošanu, negatīvās ietekmes uz vidi mazināšanu u.c. aspektiem.

LDz ir ieviesta sertificēta vides un energopārvaldības sistēma (nepārtraukta nozīmīgo energopatēriņa jomu un ietekmes uz vidi analīze) atbilstoši ISO 50001:2018 un ISO 14001:2015 standartu prasībām.

2025. gadā LDz energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu plāna ietvaros tika īstenoti 18 pasākumi nozīmīgākajās energopatēriņa jomās (elektroenerģijas, siltumenerģijas, degvielas patēriņš). Tika veikta noteiktu iekārtu nomaiņa un/vai ieviešana, jaunu tehnoloģiju ieviešana, transporta maiņa, ēku energoefektivitātes uzlabošana, tostarp logu un durvju maiņa, sienu siltināšana u.c., apgaismojuma nomaiņa un citi pasākumi.

Saskaņā ar "Latvijas dzelzceļš" koncerna vides un energopārvaldības politikas saistošo Kārtību, kādā sagatavo vides aizsardzības pasākumu gada plānus un pārskatus par to izpildi "Latvijas dzelzceļš" koncernā, katru gadu tiek plānoti arī vides aizsardzības pasākumi. To pamatā ir būtisko vides aspektu mazināšanas pasākumi un iepriekšējā gada vides aizsardzības konstatējumu uzlabošanas un/vai novēršanas pasākumi. 2025. gadā LDz vides aizsardzības pasākumu plāna ietvaros īstenoja 24 pasākumus, kā, piemēram, vides kvalitātes monitoringu (grunts un gruntsūdens, notekūdeņu un lietus ūdeņu testēšanu, izmešu mērījumu veikšanu, piesārņoto vietu izpēti), bīstamo atkritumu apsaimniekošanu, kā arī pasākumus, kas vērsti uz uzņēmuma ietekmes uz klimatu mazināšanu, piemēram, atvēlot līdzekļus uzņēmuma SEG emisiju aprēķinu veikšanai, sertificētās vides un energopārvaldības sistēmas audita veikšanai u.c. darbībām.

Iespēju robežās ar klimata pārmaiņām saistītie riski tiek ņemti vērā, arī plānojot jaunus infrastruktūras projektus, piemēram, BEMU uzlādes infrastruktūras izbūves projekta pieteikumā, kur projekts paredz BEMU (Battery Electric Multiple Unit) vilcienu uzlādes staciju projektēšanu un izbūvi trīs stratēģiski nozīmīgās dzelzceļa stacijās: Siguldā, Līvānos, Daugavpilī, kas izvēlētas, balstoties uz pasažieru plūsmas apjomu, ģeogrāfisko izvietojumu un dzelzceļa līniju stratēģisko nozīmi reģionālās un valsts mobilitātes tīklā, tika veikts padziļināts klimatisko risku izvērtējums.

Papildus LDz strādā pie aktivitātēm politikas iniciatīvu virzīšanā par transporta pārcelšanu no autoceļiem uz dzelzceļu, kas tādējādi sekmētu SEG emisiju samazināšanu transporta nozarē kopumā.

Lai nodrošinātu darbības izvērtējumu atbilstoši Taksonomijas regulai, VAS "Latvijas dzelzceļš" 2023. gadā izstrādāja un 2025. gadā aktualizēja Vadlīnijas Taksonomijas atbilstības izvērtēšanai "Latvijas dzelzceļš" koncernā (aktuālā redakcija apstiprināta LDz valdē 2025. gada 16. oktobrī). Vadlīnijās ir apkopota informācija par Taksonomijas izvērtējuma pieeju attiecībā uz Koncerna sabiedrību saimnieciskās darbības izdevumiem, apgrozījuma rādītājiem un kapitālieguldījumiem, kā arī identificētas Koncerna darbībai potenciāli nozīmīgākās Taksonomijas jomas un kritēriji. Sākotnēji Taksonomijas izvērtējuma process tika attiecināts uz investīciju plānošanu (kapitālieguldījumiem), koriģējot attīstības un atjaunošanas projektu pieteikumu veidlapas un Taksonomijas izvērtējumu 2023. gada beigās ņemot vērā LDz Vidēja termiņa investīciju plāna 2024.-2028. gadam sastādīšanā un fiksējot tajā katra plānotā investīciju projekta piederību un, secīgi, atbilstību Taksonomijai. 2024. gadā Taksonomijas izvērtējums veikts arī saimnieciskās darbības izdevumu un apgrozījuma uzskaitē, izvērtējot Taksonomijas piederību un atbilstību pa darbības veidiem.

VAS "Latvijas dzelzceļš" 2025. gada budžetā noteikto nefinanšu mērķu izpilde ir šāda:

	DARBĪBAS RĀDĪTĀJI	2025. GADA PLĀNS	2025. GADA IZPILDE
Pārvaldība	Dzelzceļa infrastruktūras pamatdarbības izmaksas uz galveno sliežu ceļu km, tūkst. EUR	58,0	54,2
	Negadījumu skaits uz miljonu vkm, skaits	1,00	1,37
Mobilitāte	Pasažieru vilcienu iecirkņa vidējais ātrums, km/h	53,9	54,9
	Dzelzceļa pasažieru pārvadājumu īpatsvars no kopējā sabiedriskā transporta pārvadājumu apjoma, %	10,3%	11,2%
Komerציālā darbība	LDZ CARGO tirgus daļa Baltijā, %*	21,2%	19,3%
	Pārvadātās dzelzceļa kravas, izmantojot LDz infrastruktūras tīklu, milj.t.	9,5	9,5
Ilgtspēja un cilvēkkapitāls	Ilgtspējas indekss, līmenis	Zelts	Platīns**
	Darbinieku apmierinātības vērtējums, %	76%	74%

* ņemot vērā SIA "LDZ CARGO" pārvadāto kravu apjomu Latvijā, Igaunijā un Lietuvā.

** 2024. gada izpildes līmenis, jo 2025. gadā Ilgtspējas indeksa vērtējums nenotiek

LDz veiksmīgi strādā pie pamatdarbības izmaksu samazināšanas, kā rezultātā LDz ir izpildījis stratēģijā izvirzīto nefinanšu mērķi dzelzceļa infrastruktūras pamatdarbības izmaksas uz vienu sliežu ceļu km.

Nav sasniegti nefinanšu mērķi, kas saistīti ar kravu apjomu izpildi, jo dažādu ekonomisku, ģeopolitisku procesu rezultātā 2025. gadā turpinājās iepriekšējos gados sākušās kravu pārvadājumu samazināšanās tendences. Kravu pārvadājumu apjoma samazināšanos būtiski ietekmēja starptautiskās sankcijas, kas tika piemērotas Krievijas un Baltkrievijas uzņēmumiem, personām un precēm pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā.

Informācija par LDz attīstību, darbības rezultātiem un finansiālo stāvokli sniegta iepriekšējos Vadības ziņojuma punktos un gada pārskata pielikumos, kā arī Koncerna Ilgtspējas ziņojumā.

Koncerna Korporatīvās pārvaldības paziņojums, kas sagatavots saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 58.¹ panta noteikumiem un ievērojot 2022. gada 15. marta Ministru kabineta noteikumus Nr. 175 "Noteikumi par publiskas personas kapitālsabiedrībā un publiski privātā kapitālsabiedrībā piemērojamajiem korporatīvās pārvaldības ieteikumiem", ir iekļauts Koncerna Ilgtspējas ziņojumā.

Detalizēta informācija par vides aizsardzības prasību ietekmi iekļauta Koncerna Ilgtspējas ziņojumā.

5. INFORMĀCIJA PAR GALVENAJIEM RISKIEM

LDz būtiskākie riski ir saistīti ar globāliem ārējiem faktoriem, kas nav kontrolējami, tāpēc šādu risku pārvaldīšanas mērķis ir samazināt negatīvo ietekmi ekonomiski izdevīgākajā veidā, rast alternatīvas, paplašināt esošos un attīstīt jaunus darbības virzienus.

Tirgus risks

Risks, ka tirgus struktūras un apjomu izmaiņu dēļ Latvijas dzelzceļa plānotais pakalpojumu apjoms var samazināties un ietekmēt ieņēmumus. Dzelzceļa kravu pārvadājumu tirgus struktūru un apjomu ietekmē pret Krieviju un Baltkrieviju noteiktās starptautiskās sankcijas, kas aizliedz vairāku tradicionālu dzelzceļa kravu preču grupu importu un eksportu. Politisku risku dēļ papildus pastāv nenoteiktība par tranzītu caur Krieviju un caur Baltkrieviju, paaugstinot riska iestāšanās varbūtību.

Tirgus risku radītās ietekmes mazināšanai Latvijas dzelzceļš veic izmaksu optimizāciju, pārskatot un mainot tehnoloģiskos un administratīvos procesus, paaugstinot to efektivitāti. Dzelzceļa infrastruktūras pakalpojumu pieprasījuma palielināšanai Latvijas dzelzceļš veicina iekšzemes un Baltijas valstu pārvadājumus un kravu pārvadājumus starp Vidusāziju un Latviju. Papildus primārajām kravu grupām - graudiem, minerālmēsliem un metālrūpniecības produktiem, aktīvi tiek strādāts pie citiem kravu segmentiem un Eiropas un Ķīnas konteineru kravu piesaistes. Turpinās dzelzceļa infrastruktūras būvniecības pakalpojumu attīstīšana.

Tirgus struktūras izmaiņu rezultātā turpina palielināties pasažieru pārvadājumu īpatsvars. Arī publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošana iekšzemes pasažieru pārvadājumiem, ko veica AS "Pasažieru vilciens", 2025. gadā ir palielinājusies par 37,5% salīdzinot ar 2019. gadu. Tā kā infrastruktūras izmantošanu pasažieru pārvadājumiem valsts dotē tiešo izmaksu apmērā, tad šādas tirgus struktūras izmaiņas turpina negatīvi ietekmēt LDz darbības rezultātu.

Tirgus riska ietekmē paaugstinās likviditātes riska varbūtība, jo pastāv nenoteiktība par ieņēmumiem no kravu pārvadājumiem. Saistībā ar finanšu līdzsvara finansēšanas modeli un ievērojamiem investīciju apjomiem, kā arī EK līdzekļu saņemšanas kārtību (atliktie maksājumi), LDz periodiski var veidoties naudas plūsmas deficīts. Riska novēršanai veikta kredītresursu piesaiste, noteikti garāki maksājumu termiņi un šo termiņu precīzas ievērošanas kontrole atbildīgajās struktūrās, tiek veikta naudas plūsmas pastiprināta kontrole un nepārtraukta rezultāta plānošana (*rolling forecast*), ieviesta detalizētāka un biežāka investīciju plāna kalendārā grafika pārskatīšana.

Starptautisko un nacionālo sankciju ievērošanas atbilstības risks

LDz sadarbība ar Krieviju un Baltkrieviju ir būtiski mazinājusies, tomēr joprojām pastāv dēļ dzelzceļa pārvadājumu tehnoloģiskajām īpatnībām. Kopš Krievijas iebrukuma Ukrainā 24.02.2022. pret Krieviju un Baltkrieviju noteiktās starptautiskās sankcijas tiek arvien pastiprinātas: palielināts sankcijām pakļauto fizisko un juridisko personu skaits, noteikti papildu preču aprites ierobežojumi un ierobežojumi finanšu iestāžu darbībai.

Sankciju ievērošanas nodrošināšanai LDz padome ir apstiprinājusi Koncerna līmeņa politiku, tās īstenošanu nodrošina LDz Sankciju daļa. Sankciju daļa nodrošina sankciju pārvaldības sistēmas darbību un kontroli Koncernā. Kontroles sistēma ietver kravu pieteikumu pārbaudes, padziļinātas izpētes pirms darījumiem ar pirmšķietamiem riska indikatoriem, kā arī pastiprinātas kontroles visos iepirkuma procesa posmos. Visiem darbiniekiem ir saistošas darījumu pārbaudes procedūras un ikdienā veicamo sankciju pārbaudes vadlīnijas. Sankciju daļa nodrošina nekavējošu informēšanu par sankciju sarakstu izmaiņām un to skaidrojumiem Latvijas dzelzceļa intranet mājas lapā, un veic regulāras darbinieku apmācības.

Investīciju projektu izpildes riski

LDz investīciju projektu īstenošanā būtiskākie riski saistīti ar darbu izpildes kavēšanos ES fondu finansētajos projektos, kuru izpildes termiņš ir 2026. gadā. Kavēto darbu paātrinātas izpildes iespējas ir ļoti ierobežotas, jo dzelzceļa infrastruktūras modernizācijas projektu būvdarbi ir jāsāļāgo ar pasažieru vilcienu kustības grafiku, ar minimālu ietekmi uz to, kam nepieciešama savlaicīga un precīza darbu plānošana un organizēšana. Galvenie kavējumu cēloņi ir uzņēmēju resursu trūkums, problēmas ar apakšuzņēmējiem, nepietiekams tehnikas nodrošinājums. Investīciju projektu risku pārvaldīšanai Latvijas dzelzceļš nodrošina pastāvīgu projektu ieviešanas uzraudzību, veic projektu vadīšanas procesu novērtēšanu un uzlabošanu, tostarp tiek aktualizēti "Latvijas dzelzceļš" koncerna investīciju projektu plānošanas un izpildes kontroles noteikumi, un projektu risku vadības pamatprincipi.

6. FILIĀLES UN PĀRSTĀVNIECĪBAS ĀRVALSTĪS

LDz nav filiāles un pārstāvniecības ārvalstīs.

7. ĢEOPOLITISKĀ SITUĀCIJA UN TĀS IETEKME UZ SABIEDRĪBAS SPĒJU TURPINĀT DARBĪBU

Ārējie faktori, kas saistīti ar ģeopolitisko situāciju, karu Ukrainā un noteiktajām starptautiskajām ekonomiskajām sankcijām pret Krieviju un Baltkrieviju, kā arī Krievijas iekļaušana zemu nodokļu vai beznodokļu valstu un teritoriju sarakstā liecina, ka situācija, kas saistīta ar kravu pārvadājumu apjomiem, pārrēķināmajā nākotnē būtiski neuzlabosies.

Pēc 2022. gada 24. februārī notikušā Krievijas iebrukuma Ukrainā pret Krieviju un Baltkrieviju tiek vērstas plašas ekonomiskās un politiskās sankcijas. Sankcijām bija būtiska ietekme uz LDz darbību, jo bija nepieciešams pārskatīt iekšējos sankciju pārvaldības procesus, kā arī novirzīt papildus resursus sankciju pārbaudēm, veicot gan sadarbības partneru, gan pārvadāto kravu pārbaudes.

Ņemot vērā LDz sadarbību ar Krievijas un Baltkrievijas sadarbības partneriem iepriekšējos gados, kā arī tās darbības specifiku, karadarbība Ukrainā neapšaubāmi atstāja un turpinās atstāt iespaidu uz LDz darbību gan 2026. gadā, gan turpmāk. Spēkā esošie ierobežojumi ir veicinājuši kravu apgrozījuma samazināšanos un ir grūti paredzēt iespējamo papildus sankciju ietekmi uz LDz darbību nākotnē. Ievērojot ar sankcijām saistītos riskus, ir veikti sekojoši pasākumi:

1. LDz ir izveidota atsevišķa par sankciju pārbaudi atbildīga Sankciju daļa un Sankciju komisija, pastiprinot informācijas apmaiņu par sankciju pārbaudēm Koncerna ietvaros.
2. Ir izstrādāta un ieviesta "Latvijas dzelzceļš" koncerna sankciju politika, nodrošinot vienādu pieeju sankciju pārbaudēm visā Koncernā.
3. Vērtējot riskus, kas saistīti ar būtiski paplašinātiem sektorālo sankciju sarakstiem, LDz pastiprināja kravu pārbaudes procedūras, pastiprināti vērtējot kravu veidus un to atbilstību noteiktajām sektorālajām sankcijām.
4. Visas sankciju sarakstos iekļautās personas ir atspoguļotas LDz uzturētajā informācijas sistēmā (IS) Sankcijas, kas nodrošina visu klientu un sadarbības partneru ikdienas automatisku pārbaudi uz sakrītību ar sankcionēto personu sarakstiem. IS Sankcijas saraksti tiek atjaunoti katru dienu, automatiski iegūstot informāciju no oficiālajām vietnēm, kas uztur ziņas par Latvijas Republikas, Eiropas Savienības, ANO un OFAC sankcijām.
5. 2026. gadā turpinās darbs pie IS Sankcijas pilnveidošanas, kā arī pie sankciju jomas stiprināšanas LDz, veicot virkni tehnisku uzlabojumu.

LDz vadība apzinās nenoteiktību, kas saistīta ar turpmāku situācijas attīstību, un turpina ik dienas sekot līdzi notikumu attīstībai, kā arī to iespējamai ietekmei uz LDz darbību.

Tomēr, neskatoties uz sarežģīto situāciju, LDz vadība ir pārliecināta, ka finanšu pārskatu sagatavošanā ir piemērojams darbības turpināšanas princips, kas pamatots ar uzsāktu jaunā Koncerna biznesa modeļa īstenošanu un organizatorisko un tehnoloģisko procesu pārskatīšanu, kas ir rezultējies un arī turpmāk rezultēsies izmaksu samazināšanā, kā arī nepieciešamā valsts līdzekļu finansējuma saņemšanu atbilstoši Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļai, atbilstoši 2025. gada 30. decembrī noslēgtajam Daudzgaļu līgumam.

LDz galvenais uzdevums ir nodrošināt valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu un drošus, augstas kvalitātes un efektīvus dzelzceļa un loģistikas pakalpojumus Latvijas valsts un tautsaimniecības interesēs.

Tirgus riska radītās ietekmes mazināšanai LDz veic izmaksu optimizāciju, izmainot tehnoloģiskos un administratīvos procesus, paaugstinot to efektivitāti. Lai diversificētu kravu nomenklatūru un mazinātu atkarību no Krievijas un Baltkrievijas eksportētājiem, LDz mērķtiecīgi darbojas jaunu tirgu un kravu piesaistē, kā arī tiek veikts aktīvs darbs pie citu tirgus segmentu sniegto pakalpojumu palielināšanas, tajā skaitā iekšzemes kravu pārvadājumu apjoma palielināšanas.

Paralēli ar izmaksu samazināšanās pasākumiem, LDz noris darbs pie ieņēmumu palielināšanas – gan no nomas objektiem, gan no pašu spēkiem sniegto pakalpojumu sniegšanas ārpus Koncerna.

2025. gadā finanšu līdzsvara nodrošināšanai LDz no valsts budžeta saņēma 26 013 tūkst. EUR maksājumu par 2024. gadu.

2025. gada 30. decembrī Satiksmes ministrija un LDz noslēdza Daudzgaļu līgumu par valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un attīstības plānošanu un finansēšanu 2025.–2029. gadam.

Valsts budžeta līdzekļi LDz finanšu līdzsvara par 2025. gadu nodrošināšanai 24 498 tūkst. EUR apmērā ir paredzēti likumā "Par valsts budžetu 2026. gadam un budžeta ietvaru 2026., 2027. un 2028. gadam".

2025. gadā nepieciešamais finanšu līdzsvara nodrošināšanas finansējums atzīts ieņēmumu sastāvā saskaņā ar 20. SGS "Valsts atbalsts" minētajiem atzīšanas principiem. Šie principi nosaka valsts dotācijas atzīšanu tajā brīdī, kad pastāv pamatota pārliecība par nosacījumu, kas saistīti ar dotācijas saņemšanu, izpildi. Turklāt dotācijas, kas attiecas uz izmaksu segšanu, ir atzīstamas tajā periodā, kad notikušas izmaksas, pie nosacījuma, ka pastāv pamatota pārliecība par dotācijas saņemšanu nākotnē.

Kritēriji, lai LDz saņemtu finanšu līdzsvara maksājumu, ir Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļā noteikto finanšu līdzsvara nosacījumu neizpilde. Ņemot vērā to, ka 2025. gadā LDz neizpildīja Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļā paredzētos finanšu līdzsvara nosacījumus, attiecīgi izpildījās kritēriji Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļā paredzēto finanšu līdzsvara maksājumu saņemšanai. Arī iepriekšējo gadu finanšu līdzsvara finansējuma saņemšanas fakts apliecina 2025. gada ieņēmumu atzīšanas pamatotību.

Ar mērķi uzskatāmi parādīt finanšu pārskatā kopējo atzīto finanšu līdzsvara maksājumu LDz Apvienoto ienākumu pārskatā tiek uzrādīta papildu kolonna "2025. gada rezultāts pirms finanšu līdzsvara maksājumiem" un kolonna "2024. gada rezultāts pirms finanšu līdzsvara maksājumiem". Šīs informācijas atklāšanu neparedz Eiropas Savienībā (ES) apstiprināto SFPS Grāmatvedības standartu prasības, tā ir sniegta kā papildu rādītājs ar mērķi atklāt informāciju finanšu pārskatos attiecībā uz LDz peļņu vai zaudējumiem, lai atbilstoši Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļai zaudējumu kompensēšanai saņemtu valsts finansējumu LDz finanšu līdzsvara nodrošināšanai.

Lai arī pastāv pārliecība par finanšu līdzekļu saņemšanu, pastāv nenoteiktība attiecībā uz LDz nepieciešamo papildu finanšu līdzekļu saņemšanas laiku. Šī nenoteiktība attiecas gan uz līdzekļiem, lai kompensētu dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un atjaunošanas izmaksas pilnā apmērā sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanai visa 2025. gada laikā, gan uz līdzekļiem LDz finanšu līdzsvara nodrošināšanai.

8. FINANŠU REZULTĀTS

2025. gada saimnieciskās darbības rezultāts ir zaudējumi 1 180 tūkst. EUR.

Saimnieciskās darbības rezultātā 2025. gadā atzīti valsts normatīvajos aktos noteiktie valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja finanšu līdzsvara nodrošināšanai nepieciešamie līdzekļi 24 498 tūkst. EUR apmērā. Finanšu līdzsvars atzīts, vadoties pēc Starptautisko finanšu pārskatu standartu vadlīnijām un tādā apmērā, kā tas paredzēts likuma "Par valsts budžetu 2026. gadam un budžeta ietvaru 2026., 2027. un 2028. gadam" 72. pantā. Finanšu līdzsvara segšanas pieprasījums tiks sniegts pēc LDz gada pārskata apstiprināšanas Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļā noteiktajā kārtībā.

9. NOTIKUMI PĒC 2025. GADA PĀRSKATA SASTĀDĪŠANAS DATUMA

Kopš pārskata gada beigām nav bijuši notikumi, kam būtu būtiska ietekme uz 2025. gada finanšu pārskatos uzrādīto informāciju.

10. PAZIŅOJUMS PAR VALDES ATBILDĪBU

LDz Valde (turpmāk tekstā – Vadība) ir atbildīga par LDz finanšu pārskata sagatavošanu.

VAS "Latvijas dzelzceļš" finanšu pārskats no 15. līdz 32. lapai ir sagatavots, pamatojoties uz grāmatvedības ierakstiem un attaisnojuma dokumentiem, un sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par LDz finansiālo stāvokli 2025. gada 31. decembrī, tās 2025. gada darbības rezultātiem un naudas plūsmām.

Iepriekš minētais finanšu pārskats ir sagatavots saskaņā ar ES apstiprinātajiem SFPS Grāmatvedības standartiem, balstoties uz uzņēmējdarbības turpināšanas principu. LDz finanšu pārskata sagatavošanas gaitā Vadības pieņemtie lēmumi un izdarītie novērtējumi ir bijuši piesardzīgi un pamatoti.

LDz Vadība ir atbildīga par atbilstošas uzskaites sistēmas nodrošināšanu, LDz aktīvu saglabāšanu, kā arī par krāpšanas un citu LDz izdarītu pārkāpumu atklāšanu un novēršanu. Vadība ir atbildīga par Latvijas Republikas likumdošanas prasību izpildi.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

A.Grinbergs

Valdes loceklis

R.Pļavnieks

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

FINANŠU PĀRSKATS

APVIENOTO IENĀKUMU PĀRSKATS PAR 2025. GADU

(EUR)

	2025. GADA REZULTĀTS PIRMS FINANŠU LĪDZSVARA MAKSĀJUMIEM*	2025	2024. GADA REZULTĀTS PIRMS FINANŠU LĪDZSVARA MAKSĀJUMIEM*	2024
Ieņēmumi	118 051 240	142 548 917	129 087 887	155 100 801
Pārējie ieņēmumi	17 608 457	17 608 457	21 190 252	21 190 252
Pamatdarbības ieņēmumi kopā	135 659 697	160 157 374	150 278 139	176 291 053
Preču, materiālu un pakalpojumu izmaksas	(39 878 145)	(39 878 145)	(44 341 448)	(44 341 448)
Personāla izmaksas	(79 182 638)	(79 182 638)	(85 891 310)	(85 891 310)
Nolietojums, amortizācija un vērtības samazinājums	(38 190 215)	(38 190 215)	(77 742 135)	(77 742 135)
Pārējās izmaksas	(2 435 983)	(2 435 983)	(2 243 189)	(2 243 189)
Pamatdarbības izmaksas kopā	(159 686 981)	(159 686 981)	(210 218 082)	(210 218 082)
Pamatdarbības zaudējumi	(24 027 284)	470 393	(59 939 943)	(33 927 029)
Ieņēmumi no līdzdalības radniecīgo sabiedrību kapitālā	441 648	441 648	4 841 243	4 841 243
Finanšu ieņēmumi	967 533	967 533	760 178	760 178
Finanšu izmaksas	(3 059 950)	(3 059 950)	(4 521 713)	(4 521 713)
Zaudējumi pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa	(25 678 053)	(1 180 376)	(58 860 235)	(32 847 321)
Pārskata gada zaudējumi	(25 678 053)	(1 180 376)	(58 860 235)	(32 847 321)
Pārskata gada zaudējumi un apvienotie ienākumi, kas attiecināmi uz akcionāru	(25 678 053)	(1 180 376)	(58 860 235)	(32 847 321)

* Skaidrojums par papildus ne-SFPS rādītāju pievienošanu sniegts 2.15. pielikumā.

Pielikumi no 21. līdz 32. lapai ir šī finanšu pārskata neatņemama sastāvdaļa.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

A.Grinbergs

Valdes loceklis

R.Pļavnieks

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš" Finanšu direkcija:
Finanšu direktore

T.Labzova-Ceicāne

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

PĀRSKATS PAR FINANŠU STĀVOKLI

2025. GADA 31. DECEMBRĪ

	(EUR)	
AKTĪVI	31.12.2025.	31.12.2024.
Ilgtermiņa ieguldījumi		
Pamatlīdzekļi	510 076 790	484 649 338
Tiesības lietot aktīvus	2 505 496	3 023 281
Nemateriālie ieguldījumi	6 003 922	3 585 210
Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem	23 888 277	25 139 045
Līdzdalība meitas sabiedrību kapitālā	110 816 648	110 816 648
Aizdevumi radniecīgajām sabiedrībām	5 941 107	7 921 477
Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	73 982	73 982
Ilgtermiņa ieguldījumi kopā	659 306 222	635 208 981
Apgrozāmie līdzekļi		
Krājumi	4 881 009	4 187 247
Pircēju, pasūtītāju parādi un citi debitori	5 516 789	5 740 622
Aizdevumi radniecīgajām sabiedrībām	1 980 369	3 838 272
Radniecīgo sabiedrību parādi	2 063 502	2 945 788
Uzkrātie ieņēmumi	24 497 677	26 012 914
Nauda un naudas ekvivalenti	35 842 840	60 123 645
Apgrozāmie līdzekļi kopā	74 782 186	102 848 488
Aktīvi kopā	734 088 408	738 057 469

(turpinājums nākamajā lapā)

PĀRSKATS PAR FINANŠU STĀVOKLI

2025. GADA 31. DECEMBRĪ (TURPINĀJUMS)

(EUR)

PASĪVI	31.12.2025.	31.12.2024.
Pašu kapitāls un saistības		
Pašu kapitāls		
Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls)	374 419 791	374 419 791
Rezerves un nesadalītā peļņa vai zaudējumi	(57 212 436)	(56 032 060)
Pašu kapitāls kopā	317 207 355	318 387 731
Saistības		
Ilgtermiņa saistības		
Uzkrājumi	271 060	279 618
Aizņēmumi no kredītiestādēm	49 035 891	67 605 306
Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem	726 555	1 255 851
Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	1 597 107	3 339 558
Nomas saistības	1 806 260	1 887 053
Nākamo periodu ieņēmumi	288 611 854	260 941 566
Ilgtermiņa saistības kopā	342 048 727	335 308 952
Īstermiņa saistības		
Aizņēmumi no kredītiestādēm	26 491 675	35 342 969
Uzkrājumi	692 681	1 198 278
Parādi piegādātājiem, darbuzņēmējiem un pārējie kreditori	27 235 727	20 263 252
Parādi radniecīgām sabiedrībām	1 612 610	2 196 244
Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	4 592 755	10 538 536
Nomas saistības	625 196	1 031 579
Nākamo periodu ieņēmumi	13 581 682	13 789 928
Īstermiņa saistības kopā	74 832 326	84 360 786
Saistības kopā	416 881 053	419 669 738
Pašu kapitāls un saistības kopā	734 088 408	738 057 469

Pielikumi no 21. līdz 32. lapai ir šī finanšu pārskata neatņemama sastāvdaļa.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

A.Grinbergs

Valdes loceklis

R.Pļavnieks

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš" Finanšu direkcija:
Finanšu direktore

T.Labzova-Ceicāne

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

PAŠU KAPITĀLA IZMAIŅU PĀRSKATS

(EUR)

	PAMATKAPITĀLS	NESADALĪTĀ PEĻŅA/ NESEGTE ZAUDĒJUMI	PAŠU KAPITĀLS KOPĀ
Par 2024. gadu			
01.01.2024.	327 621 636	23 613 416	351 235 052
Pamatkapitāla palielināšana	46 798 155	-	46 798 155
Finanšu līdzsvars par 2022. gadu un 2023. gadu		(46 798 155)	(46 798 155)
Pārskata gada zaudējumi un apvienotie ienākumi	-	(32 847 321)	(32 847 321)
31.12.2024.	374 419 791	(56 032 060)	318 387 731
Par 2025. gadu			
01.01.2025.	374 419 791	(56 032 060)	318 387 731
Pārskata gada zaudējumi un apvienotie ienākumi	-	(1 180 376)	(1 180 376)
31.12.2025.	374 419 791	(57 212 436)	317 207 355

Pielikumi no 21. līdz 32. lapai ir šī finanšu pārskata neatņemama sastāvdaļa.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs
Valdes loceklis

A.Grinbergs
R.Pļavnieks

Gada pārskatu sagatavoja VAS “Latvijas dzelzceļš” Finanšu direkcija:
Finanšu direktore

T.Labzova-Ceicāne

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

NAUDAS PLŪSMU PĀRSKATS

PAR 2025. GADU (PĒC NETIEŠĀS METODES)

(EUR)

	2025	2024
Pamatdarbības naudas plūsma		
Zaudējumi pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa	(1 180 376)	(32 847 321)
Korekcijas:		
Pamatlīdzekļu nolietojums un citas vērtības samazinājuma korekcijas	22 839 887	58 051 506
Nemateriālo ieguldījumu amortizācija un citas vērtības samazinājuma korekcijas	726 759	843 230
Peļņa vai zaudējumi no ārvalstu valūtas kursu svārstībām	(19 557)	16 646
Ieņēmumi no līdzdalības radniecīgo sabiedrību pamatkapitālā	(441 648)	(4 841 243)
Pārējie procentu ieņēmumi un tamlīdzīgi ieņēmumi	(967 533)	(760 178)
Procentu maksājumi un tamlīdzīgas izmaksas	3 059 950	4 521 713
Peļņa pirms apgrozāmo līdzekļu un īstermiņa kreditoru atlikumu izmaiņu ietekmes korekcijām	24 017 482	24 984 353
Korekcijas:		
Nākamo periodu izdevumu un debitoru parādu atlikumu samazinājums/ pieaugums	2 596 106	(24 547 858)
Krājumu atlikumu pieaugums	(3 092 590)	(1 013 158)
Piegādātājiem, darbuzņēmējiem un pārējiem kreditoriem maksājamo parādu atlikumu samazinājums	(6 103 588)	(12 319 494)
Bruto pamatdarbības naudas plūsma	17 417 410	(12 896 157)
Izdevumi procentu maksājumiem	(4 349 989)	(5 626 376)
Pamatdarbības neto naudas plūsma	13 067 421	(18 522 533)
Ieguldīšanas darbības naudas plūsma		
Pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu iegāde	(56 382 203)	(55 858 299)
Ieņēmumi no pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu pārdošanas	1 288 149	483 543
Saņemtās subsīdijas vai dotācijas (neto)	41 298 662	36 844 106
Ieņēmumi no aizdevumu atmaksas	3 838 273	4 218 971
Saņemtie procenti	998 633	804 996
Saņemtās dividendes	441 648	4 841 243
Ieguldīšanas darbības neto naudas plūsma	(8 516 838)	(8 665 440)

(turpinājums nākamajā lapā)

NAUDAS PLŪSMU PĀRSKATS PAR 2025. GADU (TURPINĀJUMS)

	2025	(EUR) 2024
Finansēšanas darbības naudas plūsma		
Pamatkapitāla palielināšana	-	46 798 155
Saņemtie aizņēmumi	-	44 000 000
Izdevumi aizņēmumu atmaksāšanai	(27 420 709)	(27 361 088)
Nomas saistību maksājumi	(1 410 588)	(1 619 145)
Finansēšanas darbības neto naudas plūsma	(28 831 297)	61 817 922
Valūtas kursu svārstību rezultāts	(91)	(11 330)
Naudas un tās ekvivalentu izmaiņas pārskata gadā	(24 280 805)	34 618 619
Naudas un tās ekvivalentu atlikums pārskata gada sākumā	60 123 645	25 505 026
Naudas un tās ekvivalentu atlikums pārskata gada beigās	35 842 840	60 123 645

Pielikumi no 21. līdz 32. lapai ir šī finanšu pārskata neatņemama sastāvdaļa.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs	A.Grinbergs
Valdes loceklis	R.Pļavnieks

Gada pārskatu sagatavoja VAS “Latvijas dzelzceļš” Finanšu direkcija:	
Finanšu direktore	T.Labzova-Ceicāne

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

1. VISPĀRĪGĀ INFORMĀCIJA PAR SABIEDRĪBU

Sabiedrības nosaukums	LATVIJAS DZELZCEĻŠ
Sabiedrības juridiskais statuss	Valsts akciju sabiedrība
Adrese	Emīlijas Benjamiņas iela 3, Rīga, LV-1547
Vienotais reģistrācijas numurs	40003032065
Reģistrācijas datums Uzņēmumu reģistrā	01.10.1991.
Reģistrācijas datums Komercreģistrā	10.09.2004.
Reģistrācijas vieta	Rīga
Komersanta reģistrācijas apliecības izdošanas datums	10.09.2004.
Pamatdarbības veids (NACE 2.1. red.)	42.12 Dzelzceļu un pazemes dzelzceļu būvniecība 52.21 Ar sauszemes transportu saistīti atbalsta pakalpojumi
Akcionārs	Latvijas Republika (100%)
Kapitāla daļu turētājs	Latvijas Republikas Satiksmes ministrija Emīlijas Benjamiņas iela 3, Rīga, LV-1743
Pārraudzības institūcija	Sabiedrības padome
Padome	Zlata ELKSNIŅA-ZAŠČIRINSKA, padomes priekšsēdētāja no 06.01.2026. Andis VEINBERGS, padomes loceklis no 12.02.2025. Andris LIEPIŅŠ, padomes priekšsēdētājs līdz 31.12.2025. Reinis CEPLIS, padomes loceklis līdz 31.12.2025.
Valde	Artis GRINBERGS, valdes priekšsēdētājs Rinalds PĻAVNIEKS, valdes loceklis Mārtiņš KĒŅĪS, valdes loceklis līdz 31.10.2025.
Revidenta nosaukums, adrese un atbildīgā zvērinātā revidente	KPMG Baltics SIA reģistrācijas Nr. 40003235171 LZRA komercsabiedrības licence Nr. 55 Roberta Hirša iela 1, Rīga, LV-1045 Latvija Atbildīgā zvērinātā revidente Armine Movsisjana Sertifikāts Nr. 178
Pārskata gads	2025. gada 1. janvāris – 2025. gada 31. decembris

2. GRĀMATVEDĪBAS UZSKAITES UN NOVĒRTĒŠANAS PRINCIPI

Finanšu pārskats atspoguļo LDz kā atsevišķa uzņēmuma finanšu stāvokli, darbības rezultātus un naudas plūsmu. Koncerna (valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" un tās meitas sabiedrību) finanšu stāvoklis ir atspoguļots konsolidētajā finanšu pārskatā, kas tiek publicēts vienlaicīgi ar atsevišķo finanšu pārskatu.

Finanšu pārskats aptver laika periodu no 2025. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim. Finanšu pārskatu apstiprina akcionāru sapulce, kuru sasauc LDz Valde pēc revidenta atzinuma un padomes ziņojuma saņemšanas.

2.1. GRĀMATVEDĪBAS UZSKAITES UN NOVĒRTĒŠANAS PRINCIPI

Šis finanšu pārskats ir sagatavots saskaņā ar ES apstiprinātajiem SFPS Grāmatvedības standartiem (turpmāk tekstā - SFPS). Ņemot vērā ES apstiprināšanas procedūru, šajā pielikumā ir atspoguļoti arī standarti un interpretācijas, kas nav apstiprināti piemērošanai ES, jo šiem standartiem un interpretācijām var būt ietekme uz LDz finanšu pārskatiem nākamajos periodos, ja tie tiek apstiprināti.

Finanšu pārskats ir sagatavots, balstoties uz sākotnējo izmaksu uzskaites metodi un uzņēmējdarbības turpināšanas principu.

SFPS prasa LDz Vadībai piemērot tādus pieņēmumus un spriedumus, sagatavojot finanšu pārskatus, kas ietekmē aktīvu un saistību vērtības, kā arī pārskata datumā atklājamo informāciju, kā arī pārskata periodā atzīto ieņēmumu un izdevumu summas. Faktiskie rezultāti var atšķirties no šīm aplēsēm. Jomas, kas prasa nozīmīgu vai sarežģītu pieņēmumu izdarīšanu, vai jomas, kur izdarītie pieņēmumi un aplēses ir nozīmīgas finanšu pārskatu kontekstā, ir atklātas 3. pielikumā.

Pārskata gadā piemērojami jauni grāmatvedības standarti vai papildinājumi tajos:

- **Jaunas spēkā esošas prasības:**

Šajā tabulā ir uzskaitītas jaunākās izmaiņas SFPS grāmatvedības standartos, kas jāpiemēro LDz ar gada pārskata periodu, kas sākas 2025. gada 1. janvārī:

SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS	JAUNI VAI PAPILDINĀTI STANDARTI
2025. gada 1. janvārī	Nepietiekama apmaināmība – papildinājumi 21. SGS

LDz nav bijuši darījumi, kurus ietekmē jaunie spēkā esošie standarti vai to grozījumi, vai LDz uzskaites politikas jau atbilst jaunajām prasībām.

- **Turpmākas prasības:**

Vairāki jauni standarti vai to grozījumi ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas pēc 2025. gada 1. janvāra (daļu no kuriem Eiropas Savienība vēl nav apstiprinājusi), un ir atļauta to agrāka piemērošana; tomēr, sagatavojot šos finanšu pārskatus, LDz nav piemērojis jaunus vai grozītus standartus agrāk.

Šajā tabulā ir uzskaitītas jaunākās izmaiņas SFPS grāmatvedības standartos, kas jāpiemēro pārskata periodiem, kas sākas pēc 2025. gada 1. janvāra, un kuras ir atļauts piemērot agrāk pārskata periodos, kas sākas 2025. gada 1. janvārī.

SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS	JAUNI VAI PAPILDINĀTI STANDARTI	APSTIPRINĀŠANAS DATUMS ES
2026. gada 1. janvārī	Finanšu instrumentu klasifikācija un novērtēšana – Papildinājumi 9. SFPS un 7. SFPS	2025. gada 28. maijs (Komisijas Regula (ES) 2025/1047)
2026. gada 1. janvārī	Līgumi ar atsaucēm uz no dabas atkarīgu elektroenerģiju – Papildinājumi 9. SFPS un 7. SFPS	2025. gada 1. jūlijs (Komisijas Regula (ES) 2025/1266)
2026. gada 1. janvārī	Ilgadējie uzlabojumi SFPS grāmatvedības standartos – 11. izdevums	2025. gada 10. jūlijs (Komisijas Regula (ES) 2025/1331)
2027. gada 1. janvārī	18. SFPS "Informācijas sniegšana un atklāšana finanšu pārskatos"	Vēl nav apstiprināti
2027. gada 1. janvārī	19. SFPS "Meitasuzņēmumi bez publiskas atbildības: Informācijas atklāšana"	Vēl nav apstiprināti
Spēkā stāšanās datums ir atlikts uz nenoteiktu laiku	Aktīvu pārdošana vai ieguldīšana starp investoru un tam piederošo asociēto uzņēmumu vai kopuzņēmumu – Papildinājumi 10. SFPS un 28. SGS	Vēl nav apstiprināti

Paredzams, ka turpmāk uzskaitītie jaunie un papildinātie standarti būtiski neietekmēs LDz finanšu pārskatus.

LDz pašlaik izvērtē iepriekš minēto jauno vai papildināto standartu potenciālo ietekmi uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.

LDz Vadība papildus jau minētajiem ir veikusi citu standartu un interpretāciju, kas stāsies spēkā, sākot ar 2025. gada 1. janvāri, ietekmes novērtējumu un nesagaida to būtisku ietekmi uz LDz finanšu pārskatiem.

2.2. ĀRVALSTU VALŪTAS PĀRVĒRTĒŠANA

Uzskaites un pārskatu valūta

Finanšu pārskatu posteņi tiek uzskaitīti tās ekonomiskās vides valūtā, kurā LDz darbojas (uzskaites valūta). Finanšu pārskatu posteņi ir uzrādīti Latvijas Republikas oficiālajā valūtā *euro* (EUR), kas ir LDz pārskatu valūta.

Darījumi un atlikumi ārvalstu valūtās

Visi darījumi ārvalstu valūtā tiek pārrēķināti EUR pēc darījuma dienas sākumā spēkā esošā Eiropas Centrālās bankas publicētā EUR atsaucēs kursa. Monetārie aktīvi un saistības ārvalstu valūtā pārskata gada pēdējā dienā finanšu pārskatā tiek norādīti, tos pārrēķinot EUR saskaņā ar grāmatvedībā izmantojamo ārvalstu valūtas kursu pēc Eiropas Centrālās bankas (ECB) publicētā valūtas kursa, kas ir spēkā pārskata gada pēdējās dienas beigās. Valūtu kursa starpības, kas rodas no norēķiniem valūtās, tiek atzītas Apvienoto ienākumu pārskatā.

Ārvalstu valūtas kursi

ĀRVALSTU VALŪTA	VALŪTAS VIENĪBAS PAR 1 EUR	VALŪTAS VIENĪBAS PAR 1 EUR
	EUR 31.12.2025.	EUR 31.12.2024.
USD	1.175000	1.03890
CHF	0.931400	0.94120

2.3. NEMATERIĀLIE IEGULDĪJUMI

Nemateriālie ieguldījumi galvenokārt sastāv no programmatūras licencēm. Sākotnēji tos atzīst iegādes izmaksās. Nemateriālajiem ieguldījumiem ir noteikts un ierobežots lietošanas laiks. Turpmāk nemateriālie ieguldījumi tiek uzrādīti iegādes vērtībā, atskaitot uzkrāto nolietojumu un zaudējumus no vērtības samazināšanās.

Turpmākās izmaksas tiek kapitalizētas, palielinot esošā nemateriālā ieguldījuma vērtību, vai atzītas kā atsevišķs nemateriāls ieguldījums tikai tad, ja no tām LDz ir sagaidāmi nākotnes ekonomiskie labumi un šīs izmaksas ir iespējams ticami noteikt. Pārējās izmaksas tiek norakstītas Apvienoto ienākumu pārskatā to rašanās brīdī.

Nemateriālajiem ieguldījumiem nolietojumu aprēķina pēc lineārās metodes, lai norakstītu to iegādes vērtību lietderīgās izmantošanas perioda laikā un to iekļauj attiecīgā perioda Apvienoto ienākumu pārskatā. Pamatā nemateriālie ieguldījumi tiek nolietoti 5 gadu laikā.

2.4. PAMATLĪDZEKĻI

Pamatlīdzekļi tiek atzīti saskaņā ar iegādes izmaksu metodi, kā aprakstīts zemāk, atskaitot uzkrāto nolietojumu un jebkuru uzkrāto vērtības samazinājumu, ja tāds ir nepieciešams.

Iegādes izmaksās iekļauj uz pamatlīdzekļa iegādi tieši attiecināmās izmaksas. Pašu izveidoto pamatlīdzekļu vērtība sastāv no materiālu cenas un tiešajām darba izmaksām, kā arī jebkurām citām izmaksām, kas tieši saistāmas ar pamatlīdzekļa nodrošināšanu darba stāvoklī tam paredzētajam mērķim, un pamatlīdzekļu nojaukšanas un aizvešanas izmaksām un vietas, kur pamatlīdzeklim jāatrodas, atjaunošanu. Tādu datorprogrammu iegādes izmaksas, kas ir cieši saistītas ar iekārtas funkcionalitāti un nevar tikt no tās atdalītas, tiek kapitalizētas kā šo iekārtu sastāvdaļa.

LDz kapitalizē pamatlīdzekļus, kuru vērtība pārsniedz 500 EUR un lietderīgās kalpošanas laiks pārsniedz vienu gadu.

Ja atsevišķu pamatlīdzekļu sastāvdaļu lietderīgās kalpošanas laiki atšķiras, tie tiek uzskaitīti kā atsevišķas pamatlīdzekļu sastāvdaļas. Pamatlīdzekļu aplēstās atlikušās vērtības un lietderīgās kalpošanas laiki tiek pārskatīti un nepieciešamības gadījumā koriģēti katrā pārskata gada datumā.

Turpmākās izmaksas tiek iekļautas aktīva balances vērtībā vai atzītas kā atsevišķs aktīvs tikai tad, kad pastāv liela varbūtība, ka ar šo posteņi saistītie nākotnes saimnieciskie labumi ieplūdīs LDz un šī

posteņa izmaksas var ticami noteikt. Pārējās pamatlīdzekļu kārtējā remonta un uzturēšanas izmaksas tiek iekļautas tā perioda Apvienoto ienākumu pārskatā, kurā tās ir radušās.

Peļņa vai zaudējumi no pamatlīdzekļu izslēgšanas tiek aprēķināti kā starpība starp pamatlīdzekļa bilances vērtību un pārdošanas rezultātā gūtajiem ieņēmumiem un iekļauti attiecīgā perioda Apvienoto ienākumu pārskatā.

Gadījumos, kad kāda pamatlīdzekļa bilances vērtība ir augstāka par tā atgūstamo vērtību, attiecīgā pamatlīdzekļa vērtība tiek norakstīta līdz tā atgūstamajai vērtībai (skat. 3. pielikumu).

Nolietojums

Pamatlīdzekļu nolietojums tiek aprēķināts pēc lineārās metodes. Nolietojums tiek iekļauts Apvienoto ienākumu pārskatā.

Ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos tiek nolietoti īsākajā no nomas perioda vai līdzīga pamatlīdzekļa lietderīgās kalpošanas laika pēc likmēm, kas pielietotas kategorijai, kurā ietilpst ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos. Zemei nolietojums netiek aprēķināts.

LDz pamatlīdzekļiem pārskata perioda nolietojuma summa tiek aprēķināta, piemērojot attiecīgajam pamatlīdzeklim noteikto kalpošanas laiku.

PAMATLĪDZEKĻI	KALPOŠANAS LAIKS
Ēkas un būves	10-130 gadi
Sliežu ceļi	10-90 gadi
Dzelzceļa ritošais sastāvs – vagoni tehnoloģiskām vajadzībām	22-40 gadi
Dzelzceļa ritošais sastāvs – lokomotīves, dīzeļvilcieni un tehnoloģiskās iekārtas	5-40 gadi
Sliežu ceļu mašīnas	30 gadi
Skaitļošanas iekārtas, sakaru līdzekļi, kopētāji un to aprīkojums	3-10 gadi
Pārējie pamatlīdzekļi	5-30 gadi

Nepabeigtā celtniecība

Aktīvi, kuri iegādes brīdī nav gatavi paredzētajam pielietojumam vai ir uzstādīšanas procesā, ir klasificēti kā "Nepabeigtās celtniecības objektu izmaksas". Nepabeigtās celtniecības objektu sākotnējā vērtība tiek palielināta perioda laikā par aizņēmumu izmaksām un citām tiešajām izmaksām, kas saistītas ar attiecīgo objektu līdz tā nodošanai ekspluatācijā. Attiecīgā pamatlīdzekļa sākotnējā vērtība netiek palielināta par aizņēmumu izmaksām periodos, kad netiek veikti aktīvi nepabeigtās celtniecības objekta attīstības darbi.

Brīdī, kad nepabeigtās celtniecības objekti ir gatavi savam paredzētajam pielietojumam, tie tiek pārklasificēti atbilstošā pamatlīdzekļu kategorijā un tiek uzsākta nolietojuma aprēķināšana. Nepabeigtās celtniecības objekti tiek regulāri novērtēti ar mērķi noteikt, vai tiem nav vērtības samazināšanās pazīmes.

2.5. MANTISKO UN NEMATERIĀLO AKTĪVU VĒRTĪBAS SAMAZINĀJUMS

Visiem LDz mantiskajiem un nemateriālajiem aktīviem ir noteikts lietderīgās izmantošanas periods (izņemot zemi un muzeja krājumus). Aktīvu, kas tiek pakļauti nolietojumam, vērtība tiek pārskatīta ikreiz, kad notikumi un apstākļi liecina par iespējamu to bilances vērtības neatgūstamību.

Zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek atzīti vērtībā, kas ir starpība starp aktīva bilances vērtību un tā atgūstamo vērtību. Atgūstamā vērtība ir augstākā no attiecīgā aktīva patiesās vērtības, atskaitot pārdošanas izmaksas, un tā lietošanas vērtības. Lai noteiktu vērtības samazinājumu, aktīvi tiek sagrupēti, balstoties uz zemāko līmeni, kuram var identificēt naudas plūsmu (naudu ienesošās vienības). Zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek atzīti Apvienoto ienākumu pārskatā.

Zaudējumi no aktīvu vērtības samazināšanās, kas atzīti iepriekšējos periodos, tiek pārskatīti katrā bilances datumā, lai noteiktu, vai nepastāv pierādījumi tam, ka zaudējumi ir samazinājušies vai vairs nepastāv. Zaudējumus no vērtības samazināšanās atceļ, ja ir veiktas izmaiņas aplēsēs, kas izmantotas atgūstamās summas noteikšanai. Zaudējumus no vērtības samazināšanās atceļ vienīgi tādā apmērā, par cik attiecīgā aktīva bilances vērtība nepārsniedz to bilances vērtību, atskaitot nolietojumu, kura tiktu noteikta, ja zaudējumi no vērtības samazināšanās netiktu atzīti.

2.6. FINANŠU INSTRUMENTI

Finanšu instrumentu klasifikācija

LDz finanšu instrumenti sastāv no finanšu aktīviem (finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā un finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos) un finanšu saistībām (finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā).

Parāda instrumentu klasifikācija ir atkarīga no LDz finanšu aktīvu vadības ieviestā biznesa modeļa, kā arī no tā, vai līgumiskās naudas plūsmas sastāv tikai no pamatsummas un procentu maksājumiem (TPPM). Ja parāda instrumentu tur, lai iekasētu naudas plūsmas, to var uzskaitīt amortizētajā iegādes vērtībā, ja tas atbilst TPPM prasībām. Finanšu aktīvi, kuru naudas plūsmas neatbilst TPPM prasībām, jāvērtē patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos (PVPZA) (piemēram, atvasinātie finanšu instrumenti). Iegultie atvasinātie instrumenti netiek atdalīti no finanšu aktīviem, bet tos iekļaujot finanšu aktīvu sastāvā, tiek izvērtētas TPPM prasības.

Pašu kapitāla instrumentus vienmēr vērtē patiesajā vērtībā. Tomēr Vadībai ir iespēja izdarīt neatsaucamu izvēli uzrādīt patiesās vērtības izmaiņu pārējos apvienotajos ienākumos, ja instrumentu netur tirdzniecības nolūkā. Ja pašu kapitāla instrumentu tur tirdzniecībai, izmaiņas patiesajā vērtībā jāuzrāda peļņā vai zaudējumos.

Atzīšana un atzīšanas pārtraukšana

Finanšu aktīvus un saistības atzīst brīdī, kad LDz ir kļuvis par līgumslēdzēju pusi un izpildījis darījuma nosacījumus, t.i. darījuma datumā.

Finanšu aktīvu atzīšana tiek pārtraukta, kad LDz līgumsaistības uz finanšu aktīvu radīto naudas plūsmu izbeidzas vai, ja LDz nodod finanšu aktīvu citai pusei, vai arī nododot būtiskākos aktīva riskus un no aktīva saņemamo atlīdzību. Finanšu aktīvu iegādi un pārdošanu pamatdarbības ietvaros uzskaita tirdzniecības dienā, t.i., datumā, kad LDz nolemj aktīvu nopirkt vai pārdot.

Finanšu saistību atzīšana tiek pārtraukta, kad saistības pamatā esošs pienākums tiek atsaukts, atcelts vai arī tam beidzas termiņš.

Novērtēšana

Sākotnējā atzīšanas brīdī finanšu instrumentus vērtē to patiesajā vērtībā. Finanšu aktīviem un finanšu saistībām amortizētajā iegādes vērtībā sākotnējās atzīšanas brīdī patieso vērtību koriģē par darījuma izmaksām, kas ir tieši attiecināmas uz šo finanšu instrumentu.

Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos

Šajā kategorijā ietilpst LDz īpašumā esošie pašu kapitāla instrumenti, kas veido Pārējos vērtspapīrus un ieguldījumus. Šie ieguldījumi tiek uzrādīti ilgtermiņa aktīvu sastāvā, ja vien Vadība neplāno tos pārdot 12 mēnešu laikā no pārskata gada dienas. Šo finanšu aktīvu patieso vērtību nosaka, balstoties uz LDz Vadības izdarītajām aplēsēm, kuru pamatā ir šo ieguldījumu finanšu informācija. Izmaiņas patiesajā vērtībā tiek atspoguļotas peļņā vai zaudējumos.

Dividendes no ieguldījumiem tiek atzītas Apvienoto ienākumu pārskatā brīdī, kad LDz rodas likumīgas tiesības uz tām.

Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā

Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā ir parāda instrumenti ar fiksētu vai nosakāmu maksājumu grafiku, kuri netiek turēti tirdzniecībai un kuru nākotnes naudas plūsmas sastāv tikai no pamatsummas un procentu maksājumiem. Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā ietver pircēju, pasūtītāju parādus un citus debitorus, kā arī radniecīgo sabiedrību parādus un naudu un naudas ekvivalentus. Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā tiek klasificēti kā īstermiņa aktīvi, ja maksājuma termiņš ir viens gads vai mazāk. Ja maksājuma termiņš ir garāks par vienu gadu, tad tie tiek uzrādīti kā ilgtermiņa aktīvi. Īstermiņa debitoru parādi netiek diskontēti.

Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā sākotnēji tiek atzīti patiesajā vērtībā un turpmāk uzrādīti amortizētajā iegādes vērtībā, izmantojot efektīvo procentu likmju metodi, atskaitot uzkrājumus vērtības samazinājumam.

Nauda un naudas ekvivalenti

Nauda un naudas ekvivalenti sastāv no naudas kasē, norēķinu kontu atlikumiem un īstermiņa augsti likvīdiem ieguldījumiem, kurus nepieciešamības gadījumā var viegli pārvērst naudā un kas nav pakļauti būtiskam vērtību izmaiņu riskam.

Vērtības samazinājums finanšu aktīviem amortizētajā iegādes vērtībā

Vērtības samazinājums tiek atzīts atbilstoši sagaidāmo kredītzaudējumu (SKZ, *expected credit loss*) modelim. Modelim ir trīs pakāpju pieeja, kas balstās uz izmaiņām finanšu aktīva kredītkvalitātē, salīdzinot ar sākotnējo atzīšanu. LDz finanšu aktīva sākotnējās atzīšanas brīdī atzīst tūlītējos zaudējumus, kas ir vienādi ar 12 mēnešu SKZ, arī tad, ja finanšu aktīvi ir bez vērtības samazināšanās pazīmēm (pircēju un pasūtītāju parādiem atzīst to mūža SKZ). Notiekot būtiskam kredītriska pieaugumam, vērtības samazinājumu mēra, izmantojot aktīva mūža SKZ, nevis 12 mēnešu SKZ.

LDz ir piemērojis 9. SFPS pieļautos operacionālos atvieglojumus attiecībā uz pircēju un pasūtītāju parādu vērtēšanu – pircēju un pasūtītāju parādu grupē pēc to kredītkvalitātes un kavējuma dienām, piemērojot sagaidāmo kredītzaudējumu procentu katrai attiecīgajai grupai. SKZ likmes ir aplēstas, ņemot vērā pēdējo trīs gadu maksājumu vēsturi, koriģējot šo rādītāju ar mērķi ņemt vērā informāciju par tagadni un nākotnes prognozēm.

Saistītajām pusēm izsniegtie aizdevumi tiek izdalīti atsevišķā grupā, kuras SKZ rēķina, ņemot vērā ne tikai pagātnes pieredzi, bet arī to galējā Ipašnieka – Latvijas Republikas – kredītreitingu un nākotnes attīstības prognozes. Aizdevumi, kas izsniegti meitas sabiedrībām, tiek uzskatīti par aktīviem ar tādu kredītrisku, kas nav būtiski palielinājies kopš sākotnējās atzīšanas brīža, līdz ar to SKZ aprēķinā iekļauj nākamo 12 mēnešu laikā sagaidāmos kredītzaudējumus.

Uzkrājums vērtības samazinājumam tiek iekļauts atsevišķā uzkrājumu kontā un zaudējumi tiek atzīti Apvienoto ienākumu pārskatā. Ja nākamajā periodā pēc vērtības samazināšanās atzīšanas zaudējumu summa samazinās un šis samazinājums var būt objektīvi saistīts ar notikumu pēc vērtības samazināšanās atzīšanas (piemēram, uzlabojas debitora kredītreitings), tad iepriekš atzīto zaudējumu no vērtības samazināšanās apvērse tiek atzīta Apvienoto ienākumu pārskatā.

Finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā

Finanšu saistību amortizētajā iegādes vērtībā sastāvā tiek uzrādīti aizņēmumi no kredītiestādēm, citi aizņēmumi, parādi piegādātājiem un darbuizņēmējiem un pārējie kreditori, kā arī parādi radniecīgajām sabiedrībām.

Finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā sākotnēji atzīst to patiesajā vērtībā. Turpmākajos periodos finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā tiek atspoguļotas amortizētajā iegādes vērtībā, pielietojot efektīvo procentu likmi. Finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā tiek klasificētas kā īstermiņa saistības, ja maksājums termiņš ir viens gads vai mazāk. Ja maksājuma termiņš ir garāks par vienu gadu, tad tās tiek uzrādītas kā ilgtermiņa saistības.

Aizņēmumi

Sākotnēji aizņēmumi tiek atzīti patiesajā vērtībā, atskaitot ar aizņēmumu saņemšanu saistītās izmaksas. Turpmākajos periodos aizņēmumi tiek uzrādīti amortizētajā iegādes vērtībā, pielietojot efektīvo procentu likmi. Starpība starp saņemto naudas līdzekļu apjomu, atskaitot ar aizņēmumu saņemšanu saistītās izmaksas un aizņēmuma dzēšanas vērtību, tiek pakāpeniski ietverta Apvienoto ienākumu pārskatā, izmantojot aizņēmuma efektīvo procentu likmi. Šī starpība tiek atzīta finanšu izmaksu sastāvā.

Aizņēmumi tiek klasificēti kā īstermiņa saistības, izņemot gadījumus, kad LDz ir neatsaucamas tiesības atlikt saistību nokārtošanu uz vismaz 12 mēnešiem pēc bilances datuma.

Finanšu aktīvu un saistību savstarpējais ieskaits

Finanšu aktīvi un saistības tiek savstarpēji ieskaitīti un uzrādīti bilanci neto vērtībās, ja pastāv juridiskas tiesības šādu ieskaitu veikt, kā arī plānots veikt norēķinu pēc neto vērtībām vai arī nodot aktīvu un norēķināties par saistību vienlaicīgi.

2.7. KRĀJUMI

Krājumi tiek uzskaitīti zemākajā no pašizmaksas vai neto pārdošanas vērtības. Neto pārdošanas vērtību veido normālas LDz darbības gaitā noteiktā krājumu pārdošanas cena, atskaitot krājumu pabeigšanas un pārdošanas izmaksas. Iegādes vērtība tiek noteikta, izmantojot vidējo svērto krājumu novērtēšanas metodi kurināmajam un degvielai un FIFO (pirmais iekšā, pirmais ārā) metodi pārējām krājumu sastāvdaļām.

Nepieciešamības gadījumā novecojušo, lēna apgrozījuma vai bojāto krājumu vērtības samazinājumam tiek izveidoti uzkrājumi vērtības norakstījumiem. Krājumiem, kas nav izmantoti ilgāk par gadu, tiek veidoti uzkrājumi 100% apjomā. Uzkrājumu summa tiek iekļauta Apvienoto ienākumu pārskatā.

2.8. AKCIJU KAPITĀLS UN MAKSĀJUMI PAR VALSTS KAPITĀLA DAĻU IZMANTOŠANU (DIVIDENDES)

LDz akciju kapitālu veido parastās vārda akcijas. Visas LDz akcijas ir dematerializētas akcijas. Katras akcijas nominālvērtība ir viens *euro*.

LDz akcionāram izmaksājamās dividendes jeb maksājumi par valsts kapitāla daļu izmantošanu tiek atspoguļotas kā saistības finanšu pārskatos periodā, kurā LDz akcionārs apstiprina dividenžu apmēru.

2.9. PĀRĒJĀS REZERVES

Daļu no LDz peļņas pēc nodokļu nomaksas, pamatojoties uz LDz akcionāru sapulces lēmumu, var ieskaitīt rezerves kapitālā. Šim nolūkam pašu kapitāla sastāvā ir izveidotas "Pārējās rezerves". Pārējo rezervju izmantošana un sadalīšana ir akcionāru sapulces kompetencē.

2.10. UZKRĀTĀS NEIZMANTOTO ATVAĻINĀJUMU IZMAKSAS

Uzkrātās neizmantoto atvaļinājumu izmaksas tiek aprēķinātas katram darbiniekam, reizinot neizmantoto atvaļinājuma dienu skaitu uz pārskata gada beigām ar dienas vidējo darba samaksu pārskata gada pēdējos sešos mēnešos un pieskaitot darba devēja daļu par sociālās apdrošināšanas iemaksām.

2.11. UZKRĀJUMI

Uzkrājumi tiek atzīti, kad LDz pagātnes notikumu rezultātā ir radušās juridiskas vai prakses radītas saistības, un ir paredzams, ka šo saistību izpildei būs nepieciešama ekonomiskos labumus ietverošu resursu aizplūšana no LDz, un saistību apjomu iespējams pietiekami ticami novērtēt.

Ja LDz paredz, ka uzkrājumu izveidošanai nepieciešamie izdevumi tiks daļēji vai pilnībā atmaksāti, šo izdevumu atmaksa tiek atzīta kā atsevišķs aktīvs tikai un vienīgi tad, kad ir praktiski skaidrs, ka šie izdevumi patiešām tiks atmaksāti. Ar jebkādu uzkrājumu saistītās izmaksas Apvienoto ienākumu pārskatā tiek atspoguļotas, atskaitot summas, kas ir atgūtas.

2.12. UZŅĒMUMU IENĀKUMA NODOKLIS

Uzņēmumu ienākuma nodoklis tiek aprēķināts saskaņā ar tiesību aktiem, kas ir spēkā pārskata perioda beigās. Spēkā esošie tiesību akti nosaka 20 procentu nodokļa likmi no aprēķinātās ar nodokli apliekamās bāzes, kura pirms nodokļa likmes piemērošanas dalīta ar koeficientu 0,8. Uzņēmumu ienākuma nodoklis, kas aprēķināts no peļņas sadales dividendēs, tiek uzrādīts Apvienoto ienākumu pārskatā atsevišķi, bet pārējos gadījumos - pie pārējās saimnieciskās darbības izmaksām. Atliktā nodokļa aktīvi vai saistības neveidojas, jo nav atšķirības starp aktīvu un saistību bilances vērtībām un to nodokļu bāzi.

2.13. IEŅĒMUMU ATZĪŠANA

Ieņēmumi ir atlīdzība, kuru saņem pamatdarbības veikšanas rezultātā. Ieņēmumus mēra līgumā noteiktās darījuma cenas apmērā. Darījuma cena ir summa, kuru LDz sagaida saņemt pēc kontroles nodošanas par precēm vai pakalpojumiem, izņemot trešo pušu vārdā iekasētās summas (piemēram, pievienotās vērtības nodokli). Darījuma cena tiek samazināta par piešķirtajām atlaidēm vai cita veida labumiem, kuri tiek piešķirti pircējam. Specifiski kritēriji LDz ieņēmumu atzīšanai katram no ieņēmumu veidiem minēti zemāk.

LDz nav tādu līgumu ar klientu, kuru ietvaros būtu paredzēts norēķinu periods vairāk kā viens gads, līdz ar to LDz neveic korekcijas, lai atspoguļotu naudas vērtības izmaiņas laika gaitā. Turklāt, norēķinos nav paredzēta mainīgā atlīdzība.

Ieņēmumi no preču pārdošanas tiek atzīti kontroles nodošanas brīdī, t.i., brīdī, kad LDz attiecīgo precī ir piegādājusi klientam un tas ir precī akceptējis, kā arī ir ticams, ka debitora parāds ir atgūstams.

Ieņēmumi no pakalpojumu sniegšanas tiek atzīti tajā finanšu periodā, kad pakalpojumi tika sniegti, ņemot vērā kopējo sniegtā pakalpojuma attiecību pret kopējo līgumā noteikto pakalpojumu, ja piemērojams.

LDz sniedz šādus pakalpojumus (tiek atzīti saskaņā ar 15. SFPS):

Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanas pakalpojumi - nodrošina piekļuvi dzelzceļa infrastruktūrai un to infrastruktūras pārvaldītājs bez diskriminācijas sniedz visiem pārvaldātājiem. LDz sniedz publiskās lietošanas minimālā piekļuves pakalpojuma kompleksa un piekļuves publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūrai, kas savieno dzelzceļa infrastruktūru ar apkalpes vietām, pakalpojumu (minimālais piekļuves pakalpojumu komplekss).

Saistībā ar publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras nodrošināšanu LDz ir piešķirta valsts budžeta dotācija pasažieru segmenta izmaksu segšanai līdz pilnajām izmaksām un dotācija pasažieru stacijām līnijās, kur pasažieru kustība pārtraukta. Par saņemtās dotācijas apmēru (neieskaitot PVN) ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti, bet ne vairāk kā saņemtā finansējuma apmērā saskaņā ar 20. SGS.

Apkalpes vietu uzturēšanas pakalpojumi – pasažieru staciju un pieturas punktu izmantošanas pakalpojumi. LDz sniedz sekojošus apkalpes vietas pakalpojumus pasažieru stacijās: biļešu pārdošanas vietu, pasažieru apziņošanas sistēmu un pasažieriem paredzēto telpu lietošana. Ieņēmumi (neieskaitot PVN) tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti, bet ne vairāk kā saņemtā finansējuma apmērā saskaņā ar 20. SGS.

Infrastruktūras pārvaldītāja papildpakalpojumi, t.sk. apkalpes vietu pakalpojumi - kravas vagonu šķirošanas un komplektēšanas pakalpojumi (kravas vagonu apstrāde, veicot vai neveicot vilcienu formēšanu, kravas vagonu apstrāde pašapkalpošanās režīmā); līdz 2025. gada 1. novembrim kravas vagonu tehniskā apkope un apskate – kravas vagonu tehniskās pārbaudes pamatpakalpojumi un papildpakalpojumi, tekošais atkabes remonts; kravas vagonu glabājuma pakalpojumi un kravas vagonu starpniecības norēķinu pakalpojumi u.c. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.

Elektroenerģijas sadales un tirdzniecības pakalpojumi - LDz sniedz elektroenerģijas sadales un tirdzniecības pakalpojumus fiziskajām un juridiskajām personām, t.sk. atkarīgajām sabiedrībām. Elektroenerģijas sadales (vilces apakšstaciju un kontakttīklu) izmaksas pasažieru vilcienu vilces vajadzībām ir iekļautas maksā par publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanas pārvaldījumu izmantošanu un šajā pakalpojumā neietilpst. Elektroenerģijas patērētājiem LDz sniedz elektroenerģijas realizācijas pakalpojumus, pildot saistības, ko nosaka "Elektroenerģijas tirgus likums", likums "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" un Ministru kabineta 2023. gada 7. novembra noteikumi Nr. 635. LDz darbojas kā primārais pakalpojumu sniedzējs, tādējādi ieņēmumi un izmaksas tiek atzīti bruto vērtībā. Ieņēmumi tiek aprēķināti, reizinot tarifu ar patērēto kilovatstundu skaitu, un tiek atzīti periodā, kad patēriņš veikts.

Principāla pakalpojumi ietver ieviešanas kopsavilkuma deklarācijas iesniegšanu, muitas procedūras – tranzīta noformēšanu, pagaidu uzglabāšanu. Atbilstoši līgumam starp LDz un SIA "LDZ CARGO" LDz kā tranzīta procedūras izmantošanas atļaujas turētājs iesniedz tranzīta procedūras deklarācijas un noformē preču pagaidu uzglabāšanas deklarācijas, kā arī veic citas muitas procedūras - tranzīts ieviešanas nodrošināšanas darbības. Pakalpojumus LDz sniedza līdz 2025. gada 1. augustam. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.

Elektronisko sakaru pakalpojumi – datu un elektronisko ziņojumu pārraides pakalpojumi, piekļuves elektronisko sakaru tīkla infrastruktūrai pakalpojumi. Ieņēmumi tiek atzīti pēc faktiskās tīkla izmantošanas attiecīgajā pārskata periodā.

Informācijas tehnoloģiju pakalpojumi - ietver pakalpojumus, kas saistīti ar kravu un pasažieru pārvaldījumu informācijas sistēmām, vilcienu kustību, kā arī biznesa atbalsta, kontroles un vadības informācijas sistēmām. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.

Būvniecības pakalpojumi – ietver pašu spēkiem veiktos būvdarbus dzelzceļa infrastruktūras objektos. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.

Citi pakalpojumi – šajos pakalpojumos ietilpst vadības pakalpojumi atkarīgajām sabiedrībām, infrastruktūras pārvaldītāja specifiskie pakalpojumi un dažādi citi pakalpojumi juridiskām un fiziskām personām. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.

LDz sniedz šādus pakalpojumus (tiek atzīti saskaņā ar 16. SFPS):

Nomas pakalpojumi - LDz ēkas, būves, zemi un pārējos pamatlīdzekļus, kuri nav nepieciešami saimnieciskās darbības nodrošināšanai, pirmkārt, iznomā pārvaldītājiem un citām ar dzelzceļa sistēmas darbību saistītajām uzņēmēj-sabiedrībām un iestādēm. Neizmantoto platību, kas atrodas dzelzceļa infrastruktūras objektos, iznomāšana ārējiem klientiem samazina pamatpakalpojuma pašizmaksu. Rezultātā palielinās pamatpakalpojuma konkurētspēja, kā arī paaugstinās objektu izmantošanas efektivitāte. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.

Procentu ienākumi (tiek atzīti saskaņā ar 9. SFPS):

Procentu ienākumi tiek atzīti pēc uzkrājumu metodes, pielietojot efektīvo procentu likmi (saskaņā ar 9. SFPS). Procentu ienākumi no naudas un naudas ekvivalentiem tiek klasificēti kā finanšu ienākumi.

Ienākumi no soda naudām

Ievērojot piesardzības principu, līgumsodus, t.sk. nokavējuma naudu par kavētiem norēķiniem, ieņēmumos atzīst tikai pēc to saņemšanas.

Ienākumi no dividendēm

Ienākumi no dividendēm tiek atzīti, kad rodas likumīgas tiesības uz tām.

2.14. NOMAS LĪGUMI

Klasifikācija

Līguma noslēgšanas brīdī LDz izvērtē, vai līgums ir noma vai ietver nomu. Līgums ir noma vai ietver nomu, ja līgums piešķir tiesības kontrolēt identificējama aktīva izmantošanu noteiktu laika periodu apmaiņā pret atlīdzību. Lai izvērtētu, vai līgums ir noma vai ietver nomu, LDz izvērtē, vai:

Līgums paredz identificējamā aktīva izmantošanu – aktīvs var tikt norādīts tieši vai netieši un tam ir jābūt fiziski nošķiramam vai jāatspoguļo visu aktīva kapacitāti no fiziski nošķirama aktīva. Ja piegādātājam ir nozīmīgas tiesības aizstāt aktīvu, aktīvs nav identificējams;

LDz ir tiesības gūt visus saimnieciskos labumus no identificējamā aktīva izmantošanas visā tā lietošanas periodā;

LDz ir tiesības noteikt identificējamā aktīva izmantošanas veidu. LDz ir tiesības noteikt izmantošanas veidu, kad tā var pieņemt lēmumu par to, kā un kādā nolūkā aktīvs tiks izmantots. Gadījumos, kad attiecīgi lēmumi par to, kā un kādā nolūkā aktīvs tiek izmantots, ir iepriekš noteikti, LDz ir jāvērtē, vai tam ir tiesības darboties ar aktīvu vai norīkot darbošanos ar aktīvu noteiktā veidā, vai LDz ir paredzējis aktīva lietošanu tādā veidā, kas iepriekš nosaka to, kā un kādā nolūkā aktīvs tiks izmantots.

Līguma, kas ietver nomas sastāvdaļu vai vairākas nomas sastāvdaļas, sākotnējā novērtēšanā vai atkārtotas novērtēšanas gadījumā LDz attiecina uz katru nomas sastāvdaļu to relatīvo atsevišķo cenu.

Nomnieks

Noma tiek atzīta kā tiesības izmantot aktīvu un tam atbilstošās nomas saistības datumā, kad nomātais aktīvs ir pieejams LDz lietošanā. Tiesību izmantot aktīvu izmaksas veido:

- nomas saistību sākotnējā novērtējuma summas;
- jebkuri nomas maksājumi, kas izdarīti sākuma datumā vai pirms tā, atskaitot saņemtos nomas veicināšanas maksājumus;
- jebkuras sākotnējās tiešās izmaksas.

Nolietojums tiek rēķināts pēc lineārās metodes no nomas sākuma datuma līdz nomas termiņa beigām, ja vien nav plānots aktīvu izpirkt. Tiesības izmantot aktīvu periodiski tiek samazinātas par zaudējumiem no vērtības samazināšanās, ja tādi ir, un koriģētas, ņemot vērā nomas saistību pārvērtēšanu.

Aktīvi un saistības, kas izriet no nomas, to sākotnējās piemērošanas datumā tiek novērtēti atlikušo nomas maksājumu pašreizējā vērtībā, kas diskontēta, izmantojot LDz salīdzināmo procentu likmi. Nomas saistībās iekļauj šādu nomas maksājumu patreizējo vērtību:

- fiksēti nomas maksājumi (ieskaitot pēc būtības fiksētos nomas maksājumus), atskaitot nomas veicināšanas maksājumus;
- mainīgie nomas maksājumi, kas ir atkarīgi no indeksa vai likmes;
- maksājumi, kas jāveic nomniekam saskaņā ar atlikušās vērtības garantijām;
- pirkšanas iespējas izmantošanas cena, ja ir pietiekams pamats uzskatīt, ka nomnieks izmantos šo iespēju, un
- soda naudas maksājumi par nomas izbeigšanu, ja nomas termiņš atspoguļo to, ka nomnieks izmanto iespēju izbeigt nomu.

Nomas saistības tiek atkārtoti novērtētas, ja mainās nākotnes nomas maksājumi, jo ir mainījies indekss vai likme, ko lieto šo maksājumu noteikšanai, ja mainās LDz aplēse par paredzamo maksājumu apmēru, vai, ja LDz maina savu izvērtējumu par pirkšanas iespējas izmantošanu, nomas termiņa pagarināšanu vai izbeigšanu. Kad nomas saistības tiek atkārtoti novērtētas, attiecīga korekcija tiek veikta lietošanas tiesību aktīva uzskaites vērtībā vai atzīta Apvienoto ienākumu pārskatā, ja lietošanas tiesību aktīva uzskaites vērtība samazinās līdz nullei.

Katrs nomas maksājums tiek sadalīts starp nomas saistībām un procentu izdevumiem par nomas saistībām. Nomas saistību procentu izdevumi tiek atzīti Apvienoto ienākumu pārskatā nomas periodā, lai veidotu konstantu periodisku procentu likmi atlikušajai nomas saistībai katrā periodā.

Īstermiņa noma un noma, kuras pamatā esošais aktīvs ir ar zemu vērtību

Nomas maksājumi, kas saistīti ar īstermiņa nomu vai nomu, kuras pamatā esošais aktīvs ir ar zemu vērtību, tiek atzīti kā izdevumi pēc lineārās metodes Apvienoto ienākumu pārskatā. Īstermiņa noma ir noma, kuras nomas termiņš sākuma datumā ir 12 mēneši vai mazāk.

Iznomātāja uzskaitē

Nomas darījumus, kuri pēc savas būtības nodod nomas ņēmējam visus riskus un atlīdzību, kas raksturīgi īpašumtiesībām uz aktīvu objektu, klasificē kā finanšu nomas darījumus. Nomas darījumi, kurā iznomātājs patur nozīmīgu daļu no īpašumtiesībām raksturīgā riska un atlīdzības, tiek klasificēti kā operatīvā noma.

Aktīvi, kas tiek iznomāti operatīvajā nomā, tiek uzrādīti pamatlīdzekļu sastāvā iegādes vērtībā, atskaitot nolietojumu. Nolietojums tiek aprēķināts pēc lineārās metodes. Nomas ieņēmumi no operatīvās nomas un no klientiem saņemtās priekšapmaksas tiek iekļauti atbilstošā nomas perioda Apvienoto ienākumu pārskatā.

Apakšnomas darījumu uzskaitē (LDz ir iznomātājs)

Gadījumā, ja saskaņā ar līgumu LDz ir iznomātājs, bet daļa no nomas objektiem tiek nodota tālāk nomā, veidojas apakšnomas darījums. Katrs apakšnomas darījums tiek izvērtēts pēc tā atbilstības finanšu vai operatīvās nomas definīcijai, izvērtējumu veicot attiecībā uz tiesībām lietot aktīvu. Uzskaitē tiek veikta atbilstoši noteiktajam apakšnomas veidam – LDz ir iznomātājs uz operatīvās nomas nosacījumiem vai LDz ir iznomātājs uz finanšu nomas nosacījumiem. Gadījumā, ja apakšnoma ir finanšu noma, tā tiek uzskaitīta atsevišķi kā nomas debitors. Neto ieskaits ar saistību netiek veikts.

Apakšnomas darījumu uzskaitē:

- LDz kā starpposma iznomātājs samazina “tiesības lietot aktīvu”, veidojot “finanšu nomas debitora parādu” par šo daļu, neatzīstot nomas ieņēmumus no apakšnomas, bet aprēķina procentu ieņēmumus no “finanšu nomas debitora parāda”;
- Apakšnomas termiņa laikā LDz kā starpposma iznomātājs atzīst nolietojuma izmaksas “tiesībām lietot aktīvu” tiktāl, cik attiecas uz to “tiesību lietot aktīvu” daļu, kas nav nodota apakšnomā, bet atzīst procentu izmaksas par nomas saistībām pilnā apmērā.

2.15. VALSTS LĪDZFINANSĒJUMS UN ES LĪDZEKĻI

Valsts līdzfinansējums un ES līdzekļi tiek atzīti to patiesajā vērtībā brīdī, kad ir pietiekama pārlicība par to saņemšanu un var ticami apgalvot, ka LDz būs spējīgs pildīt visus ar šo līdzekļu saņemšanu saistītos noteikumus.

Uz aktīviem (pamatlīdzekļiem) attiecināmais valsts līdzfinansējums un ES līdzekļi tiek uzrādīti bilances postenī “Nākamo periodu ieņēmumi” un periodiski atzīti Apvienoto ienākumu pārskatā proporcionāli attiecīgo aktīvu (pamatlīdzekļu) nolietojumam to lietderīgās izmantošanas laikā.

Ņemot vērā Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļu, LDz ir uzrādījis Apvienoto ienākumu pārskatā kolonnā “2025. gada rezultāts pirms finanšu līdzsvara maksājumiem” un “2024. gada rezultāts pirms finanšu līdzsvara maksājumiem”. Lai arī šādu rādītāja uzrādīšanu neparedz SFPS, ne-SFPS rādītājs uzrādīts finanšu pārskatā, lai nodrošinātu lasītājiem skaidru priekšstatu par LDz finansiālo stāvokli bez finanšu līdzsvara maksājumu saņemšanas.

LDz ir piešķirta valsts budžeta dotācija par neizmantoto apkopes vietu uzturēšanu un dotācija pasažieru pārvadājumu segmenta, ko LDz sniedz saskaņā ar sabiedrisko pakalpojumu līgumu, pilno izmaksu nodrošināšanai publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājam, kas ietver neattiecināmās izmaksas Eiropas Komisijas 2015. gada 12. jūnija Īstenošanas regulas ES 2015/909 “Par kārtību, kā aprēķināt izmaksas, kas tieši radušās, sniedzot vilcienu satiksmes pakalpojumus” 4. panta izpratnē, tai skaitā, bet ne tikai, fiksētās dzelzceļa infrastruktūras (tai skaitā pasažieru platformu) uzturēšanas un atjaunošanas izmaksas, kā arī izmaksas par vilcienu kustības vadību, ietverot signalizēšanu, regulēšanu, dispečera pakalpojumus un saziņu, kā arī informācijas sniegšanu par vilcienu kustību, kas rodas neatkarīgi no vilcienu kustības intensitātes un nepieciešamas vilcienu kustības nodrošināšanai, bet kas nav iekļautas maksā par minimālo piekļuves pakalpojumu kompleksu. Par saņemtās dotācijas apmēru ieņēmumi (neieskaitot PVN) tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti, bet ne vairāk kā saņemtā finansējuma apmērā saskaņā ar 20. SGS.

2.16. SAISTĪTĀS PUSES

Par saistītajām pusēm tiek uzskatīti valsts, LDz meitas sabiedrības, LDz Padomes un Valdes locekļi, viņu tuvi ģimenes locekļi un sabiedrības, kurās minētajām personām ir kontrole vai būtiska ietekme.

2.17. NOTIKUMI PĒC BILANCES DATUMA

Finanšu pārskatā tiek atspoguļoti tādi notikumi pēc pārskata gada beigām, kas sniedz papildu informāciju par LDz finansiālo stāvokli bilances sagatavošanas datumā (koriģējošie notikumi). Ja notikumi pēc pārskata gada beigām nav koriģējoši, tie tiek atspoguļoti finanšu pārskata pielikumos tikai tad, ja tie ir būtiski.

2.18. DARBINIEKU LABUMI

Sociālās apdrošināšanas un pensiju plāna iemaksas

LDz veic sociālās apdrošināšanas maksājumus valsts pensiju apdrošināšanai valsts fondēto pensiju shēmā saskaņā ar Latvijas tiesību aktiem. Valsts fondēto pensiju shēma ir fiksētu iemaksu pensiju plāns, saskaņā ar kuru LDz jāveic likumā noteikta apjoma maksājumi. LDz nerodas papildu juridiskas vai prakses radītas saistības veikt papildu maksājumus, ja valsts fondēto pensiju shēma nevar nokārtot savas saistības pret darbiniekiem. Sociālās apdrošināšanas iemaksas tiek atzītas kā izmaksas, izmantojot uzkrājumu principu, un ir iekļautas darbinieku izmaksās.

2.19. IEGULDĪJUMI MEITAS SABIEDRĪBU KAPITĀLOS

Ieguldījumi meitas sabiedrību kapitālos tiek uzskaitīti to iegādes vērtībā, no kuras atskaitīti zaudējumi no vērtības samazināšanās.

LDz atzīst ienākumus tikai tad, ja tā no savas meitas sabiedrības saņem pēc iegādes datuma radušās peļņas daļu. Saņemtās summas, kas pārsniedz šo peļņu, uzskata par ieguldījuma atgūšanu un grāmato kā ieguldījuma iegādes vērtības samazinājumu.

Ja pastāv objektīvi pierādījumi tam, ka ieguldījuma meitas sabiedrībās bilances vērtība ir samazinājusies, tad zaudējumus no vērtības samazināšanās aprēķina kā starpību starp ieguldījuma bilances vērtību un tā atgūstamo vērtību. Zaudējumi no ieguldījuma vērtības samazināšanās var tikt apvērsti, ja pēc tam, kad pēdējo reizi tika atzīti zaudējumi no vērtības samazināšanās, ir mainījušās aplēses, kas tika izmantotas vērtības samazinājuma noteikšanai.

3. BŪTISKI PIENĒMUMI UN SPRIEDUMI

Lai sagatavotu finanšu pārskatus saskaņā ar SFPS, nepieciešams izdarīt būtiskus pieņēmumus. Tāpat, sagatavojot pārskatus, Vadībai ir nepieciešams izdarīt pieņēmumus un spriedumus, piemērojot LDz izvēlēto uzskaites politiku.

Finanšu pārskatu sagatavošana, izmantojot SFPS, prasa izmantot aplēses un pieņēmumus, kas ietekmē finanšu pārskatos uzrādīto aktīvu un saistību vērtības un pielikumos sniegto informāciju finanšu pārskatu datumā, kā arī pārskata periodā atzītos ieņēmumus un izdevumus. Faktiskie rezultāti var atšķirties no šīm aplēsēm. Jomas, kuras vairāk var ietekmēt pieņēmumi, ir Vadības pieņēmumi un aprēķini, nosakot aktīvu atgūstamo vērtību un uzkrājumu lielumu, kā aprakstīts zemāk. Izņemot zemāk minētās, nav citu jomu, kas prasītu nozīmīgu vai sarežģītu pieņēmumu izdarīšanu, vai jomu, kur izdarītie pieņēmumi un aplēses būtu nozīmīgas finanšu pārskatu kontekstā.

Pamatlīdzekļu lietderīgās kalpošanas periods

Katrā pārskata perioda beigu datumā LDz izvērtē tās pamatlīdzekļu atlikušo lietderīgās kalpošanas periodu. Balstoties uz pēdējiem LDz Finanšu direkcijas veiktiem novērtējumiem, esošais lietderīgās kalpošanas laiks ir atbilstošs LDz pamatlīdzekļu faktiskās izmantošanas laikam.

Pamatlīdzekļu vērtības samazinājums

Pamatlīdzekļu vērtības samazinājums iepriekšējos pārskata periodos atzīts saimnieciskajā darbībā neizmantotiem pamatlīdzekļiem, kā arī tādiem aktīviem, kuriem nākotnes sagaidāmie saimnieciskie labumi ir būtiski zemāki nekā to bilances vērtība. Nozīmīgākā vērtības samazinājuma summa atzīta attiecībā uz ēkām, būvēm un sliežu ceļiem, pamatojoties uz nākotnes naudas plūsmām no šo pamatlīdzekļu izmantošanas pakalpojumu sniegšanā.

Veicot vērtības samazinājuma pārbaudi, visi LDz aktīvi ir sadalīti naudu ienesošajās vienībās – ģeogrāfiskajos sliežu ceļu iecirkņos. Katram iecirknim vērtētas vērtības samazināšanās pazīmes un iecirkņiem ar vērtības samazināšanās pazīmēm veikta vērtības samazināšanās pārbaude. Galvenie

vērtības samazināšanās indikatori ir pasažieru pārvadājumu neesamība vai samazinājums konkrētajā iecirknī, kā arī kravu pārvadājumu apjomu būtisks samazinājums. Vērtības samazinājuma aprēķina rezultātā 2024. gadā tika atzīts vērtības samazinājums 11 iecirkņos par kopējo summu 67,8 miljoni EUR.

2025. gadā veikta vērtības samazinājuma aprēķina atjaunošana ar aktuālajiem datiem, kur secināts, ka nav notikušas būtiskas izmaiņas, kas liktu atgriezt iepriekš atzīto vērtības samazinājumu vai atzīt papildus vērtības samazinājumu.

Ņemot vērā to, ka pamatlīdzekļi ir lielā mērā finansēti ar dažādiem ES un valsts līdzfinansējuma instrumentiem, norakstot aktīvu vērtību, proporcionāli tai norakstāma arī uz tiem attiecināmā nākamo periodu ieņēmumu summa. Šāda pieeja pamatota ar to, ka nākamo periodu ieņēmumi ir tieši saistīti ar attiecīgajiem pamatlīdzekļiem un to tiešais mērķis bija finansēt šo aktīvu izveidi. Tāpat ir būtiski uzsvērt, ka visi ar finansējuma saņemšanu saistītie pienākumi no LDz puses ir izpildīti.

Finanšu līdzsvara maksājums

LDz galvenais uzdevums ir nodrošināt valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu un drošus, augstas kvalitātes un efektīvus dzelzceļa un loģistikas pakalpojumus Latvijas valsts un tautsaimniecības interesēs. Šī uzdevuma nodrošināšanai zaudējumu kompensēšanai atbilstoši Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļai paredzēts saņemt valsts finansējumu VAS "Latvijas dzelzceļš" finanšu līdzsvara nodrošināšanai, tā kā valstij ir jānodrošina, ka valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja peļņas un zaudējumu pārskatā ieņēmumi no infrastruktūras maksām, peļņa no citas komercdarbības, neatmaksājamie ieņēmumi no privātiem avotiem, kā arī valsts finansējums (attiecinīgajā gadījumā iekļaujot arī no valsts saņemtos avansa maksājumus) ir vismaz līdzsvarā ar infrastruktūras izdevumiem.

Pārskata gadā nepieciešamais finanšu līdzsvara nodrošināšanas finansējums atzīts cita veida ieņēmumu sastāvā saskaņā ar 20. SGS "Valsts atbalsts" minētajiem atzīšanas principiem. Šie principi nosaka valsts dotācijas atzīšanu tajā brīdī, kad pastāv pamatota pārliecība par nosacījumu, kas saistīti ar dotācijas saņemšanu, izpildi. Turklāt dotācijas, kas attiecas uz izmaksu segšanu, būtu atzīstamas tajā periodā, kad notikušas izmaksas, pie nosacījuma, ka pastāv pamatota pārliecība par dotācijas saņemšanu nākotnē. Visbeidzot, iepriekšējo gadu finanšu līdzsvara finansējuma saņemšanas fakts un tas, ka finanšu līdzsvara maksājums par 2025. gadu ir iekļauts 2026. gada valsts budžetā 24 498 tūkst. EUR apmērā, apliecina 2025. gada ieņēmumu atzīšanas pamatotību.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

A.Grinbergs

Valdes loceklis

R.Plavnieks

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš" Finanšu direkcija:
Finanšu direktore

T.Labzova-Ceicāne

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu